

flor de card

Sant Llorenç des Cardassar * Juny del 2003 * núm. 305

En aquest número:

- Crònica informal
- Afejitons a les eleccions
- Decàleg de la serenitat
- La poesia catalana contemporània
- Populorum Progressio
- L'explotació de la platja de Sa Coma
- Renovar l'esquerra
- El viatge de Joan Pau II
- Ramaderia ecològica
- La mort del Bisbe
- Francesc de Borja Moll
- Envasadores d'aigua
- La por a la llibertat: Hitler

-Imatges de juny

I les seccions fixes de

- Demografia
- Felipades
- Fent memòria
- Un poema i una cançó
- Tertúlia de cafè
- Tal dia com avui
- El temps
- Pàgina infantil
- D'ençà que el món és món
- Temps per a la poesia

L'equip de govern

Després d'algunes setmanes de reunions i intents de pactes estranys, al final sembla que ha guanyat la lògica i la batlia ha recaigut sobre el partit més votat. És ver que l'actual sistema democràtic contempla que pot recaure sobre qualsevol dels caps de llista -a Muro, per exemple, va sortir elegit batle el partit menys votat, però a hores d'ara ja ha presentat la renúncia- però també ho és que més prest o més tard això comporta problemes i l'Ajuntament resulta poc menys que ingovernable. Ha sortit, per tant, el que el poble volia, per la qual cosa tots ens hem de felicitar.

Dit això, però, també cal reconèixer que, com deia Churchill, "la democràcia és el menys dolent dels sistemes de govern", fent especial esment a què també presenta molts de punts discutibles i alguna incongruència.

El primer és que no és la gent la qui tria els membres de cada llista, sinó els partits, amb la qual cosa és més que probable que dins cada *paquet* hi hagi gent del nostre gust i altra que no ho és tant, però tal com està establert no queda més remei que agafar-los a tots o a cap. Això se solucionaria amb candidatures obertes, com al Senat, però no sembla que els partits majoritaris estiguin gaire disposats a canviar, ja que perdrien el control de l'ordre amb què els candidats omplen les llistes.

El segon, que després de les eleccions hi cap la possibilitat -com de fet ha succeït a Sant Llorenç- que el menys votat sigui un dels que tenen més poder, passant davant a tota la resta de partits, la qual cosa sembla una mica il·lògica, encara que compleixi tots els requisits que assenyala la llei. A l'hora de conformar majories, per tant, sembla que pesen més les filies i les fòbies personals que la presumpta ideologia dels regidors, el que comporta pactes sorprenents per als electors poc ficats dins el món de la política.

Perquè en realitat la *política* comença després de les eleccions, a porta tancada, quan es cuinen totes les aliances i distribucions de càrrecs. I la gent, llevat de casos excepcionals, no se'n sol tèmer de les gestions fetes per cada partit ni perquè s'han formalitzat o no els pactes. Fins i tot és possible que ens vulguin fer creure que una llista no s'ha volgut aplegar amb una altra quan en realitat és aquesta darrera la que no n'ha volgut saber res.

També consideram poc transparent que ningú recolzàs el batle en el ple de la investidura, quan la gran majoria ja sabien que en el mateix moment o pocs dies més tard s'afegirien al carro dels guanyadors. Sembla com si volguessin amagar a la gent les seves intencions i pretenguessin *vendre* una imatge d'imparcialitat que no es corresponia amb la realitat que els fets s'han cuidat de demostrar.

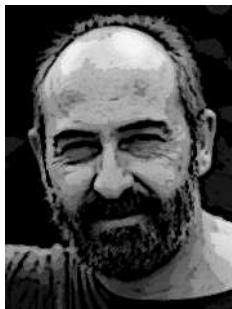
Però això és el que hi ha. Què hi podem fer?

Flor de Card

Revista d'informació general de Sant Llorenç des Cardassar (Mallorca)
 Adreça: carrer de Sant Llorenç, 36
 Correu electrònic: flordecad@wanadoo.es
 Telèfon: 971 569119
 Publicitat: Ignasi Umbert: 670 355462
 Juny del 2003.
 Número 305
 Dipòsit legal: 765-1973
 Edita: Associació cultural Flor de Card
 Imprimeix: Gràfiques Muntaner (Manacor)
 Director: Josep Cortès i Servera
 Consell de Redacció: Felip Forteza
 Guillem Quina
 Guillem Soler
 Joan Santandreu

Col·laboren

Josep Cortès	La Sala	Portada
	Crònica informal	3
	Margalida Fullana	6
	Tal dia com avui	17
Guillem Port	Afegitons	4
	Imatges de jury	28
Ses Sitges	Serenitat	4
Miquel López	Poesia catalana	5
	Renovar l'esquerra	13
Nicolau/Simonet	Demografia	6
Felip Forteza	Felipades	6
Ignasi Umbert	Opinió	7
	Viatge del Papa	14
Antoni Sansó	Sa Coma	8
	Fent memòria	9
Pau Quina	Poema i cançó	10
Consell Balear	Ramaderia ecològica	15
Rafel Umbert	Auditori	16
Francesc Juan	Polícia	16
Joan Font	La mort del Bisbe	17
Joan Bover	Francesc de B. Moll	18
Consum	Envasadores	20
Margalida Fiol	Pàgina Infantil	21
Joan Roig	Tertúlia de cafè	22
Antònia Galmés	D'ençà que el món	23
Crom el Nòrdic	La por a la llibertat	24
Isabel Muñoz	Poesia	26
Xesc Umbert	El temps	27
Bel Nicolau	Comptabilitat	
	Distribució	

Josep Cortès

Això ja no és lo que era. Abans, quan el Bonjesús i sant Pere trescaven per Mallorca, en els plens sempre hi havia una cadira, a primera fila, reservada per a la premsa local, i així el cronista podia donar fe del que s'havia cuinat per dins la Sala il·lustrant la contarella amb detalls personals dels regidors més destacats. El dia 14, emperò, era tanta la gent interessada en assistir a la constitució de la nova Corporació, que ben bé tres quartes parts hagueren de quedar fora del saló d'actes, entre elles un servidor, el cronista. I com que a la plaça hi feia una calorada feresta, juntament amb altres llorencins em vaig asseure a una cadira de la sala del costat, ben fresquet i a l'enfront d'un altaveu que presumiblement m'havia d'informar fil per randa de l'evolució de la sessió.

La cosa va començar bé: en Bartomeu Mestre -que per lo vist ja és el més vell de tots- va obrir l'acte i tot seguit va passar el micro al secretari, qui donà les instruccions precises per al desenvolupament del ple. I això va esser tot el que sentírem, perquè la situació econòmica del nostre Ajuntament és tan precària que no permet instal·lar no només un micro perhom, sinó ni tan sols un tros de fil per passar-se'l de l'un a l'altre! Per això no sabérem si havien promès o jurat el càrrec i tampoc a qui havia votat cadascú per batle. Tanta sort que, en haver acabat, el secretari va llegir els resultats i, amb la informació que el públic anà fent córrer, ens assabentàrem que tots havien votat el propi cap de llista llevat d'en Santandreu i en Mestre, que s'havien abstès.

-O no havien pactat?

-En Santandreu sembla que sí, perquè pareix esser que serà el segon batle, estarà a la comissió de govern i se'n cuidarà de Sanitat i del cementiri...

-Idò per què no va votar en Ma-

teu, si ja havien arribat a un acord?

-Perquè de cara a la galeria troben que queda com a més elegant.

-Tu creus que queda més elegant?

-No. Jo som dels qui pensen que si han pactat ho haurien de fer saber a la gent i no anar d'amagatais i filigranes, però jo no som polític... Per cloure l'acte, el batle va agrair l'assistència al públic i als regidors i va donar per inaugurada la nova legislatura municipal, la setena d'ençà que s'ha reinstaurat la democràcia en el nostre país.

-Sí que va durar poc.

-Sí. Diuen que na Manuela va comentar que li havia ocupat més temps fer-se les piules que la pròpia sessió.

-Això és que encara no està avessada a anar als plens. I com queden les comissions?

-Pareix esser que la comissió de govern estarà formada per Mateu Pui-gròs, Miquel Galmés, Guillem Llull i Joan Santandreu; en Miquel Galmés se'n cuidarà de tota la zona costanera; en Guillem Llull durà l'Urbanisme i Son Carrió; na Dolors Sánchez serà l'encarregada de Cultura, Educació i Patrimoni; n'Antoni Aguilar serà el responsable dels Serveis Generals, de la brigada i de tot el relacionat amb l'Agricultura; na Francesca Genovart controlarà els mercats i les activitats classificades; i en Joan Santandreu durà Sanitat i Cementiris. Això és el que hi havia el dia del plenari.

-I els altres?

-Les negociacions amb el PSOE, UM i UC no estaven enllestides el dia que feren batle, però a hores d'ara sembla que ja hi estan.

-I com queden?

-Les dues regidores del PSOE, na Maria Galmés i na Francesca Servera, amigtes, duran el Centre de dia i l'àrea de Benestar Social; en Bartomeu Mestre se'n cuidarà de l'equip dels grans de futbol; i en Pasqual Soler serà l'encarregat de la resta dels esports, Festes i Joventut.

-No hi ha hagut gaire sorpreses, idò. I com és que aquests tres partits no havien pactat abans?

-Perquè demanaven més del que els guanyadors estaven disposats a donar, perquè no se saberen moure d'hora o perquè alguns xerraren de demés... o un poc de cada cosa. L'endemà de les eleccions tots es pensaven que havien guanyat i a alguns els fums s'enfilaren més amunt que els regidors que havien tret, sense considerar que el qui realment havia guanyat era el GISC, que estava a un regidor de la majoria absoluta.

-El PP, idò, serà l'únic que estarà a l'oposició...

-De moment, pareix que sí. Na Manuela va organitzar algunes reunions amb la resta de partits abans de triar el batle però, com era de suposar, no arribaren a bon port i comandarà el qui ha triat el poble, que és lo més lògic.

Afegitons

Guillem Pont

Després de llegir el proppassat número de "Flor de Card" m'agradarà fer dos afegitons al que es va comentar.

1.- Santillorenc.com

En relació al tema electoral, per primera vegada, a través de la pàgina web de l'Ajuntament, es van poder seguir els resultats de les eleccions taula a taula, en temps real, així com s'anava tancant l'escrutini.

Som testimoni de què, les eleccions seguides per internet, tenen el seu atractiu. De fet va resultar un vespre ben emocionant.

Aquesta possibilitats implica un

esforç ben encomiable. Bé es val una enhorabona!

És una passa més envers l'ambició projecte de millora comentat públicament: noves tecnologies, participació ciutadana i qualitat en el servei són tres camins de desenvolupament d'aquest projecte.

De fet, independent de les activitats concretes i dels possibles resultats finals, l'existència del projecte ja és, en si mateix, una bona i novedosa notícia.

2.- Mediator cultural

En el "batec" es fa referència a la taula rodona d'es Molí d'en Bou.

Val a dir que no hi havia la pretensió de debatre en profunditat el tema de la immigració, l'objectiu era molt més modest: obrir una finestra envers l'atenció al possible problema que s'apropa.

Si no ho recordo malament, va ser na Manuela la primera que va plantejar el tema de la necessitat de comptar amb un mediador cultural en el municipi per ajudar a resoldre problemes, proposta a la que s'hi van anar sumant un a un, tots els altres caps de llista.

Si la taula rodona va servir -que encara s'ha de veure- perquè algú treballi vers la integració dels immigrants i el respecte a la multiculturalitat, massa bé, i si no, paciència.

Amb tot i amb això, i pel que va comentar na Zohra, qui moderava la taula rodona, asseure en una mateixa taula tots els caps de llista d'unes eleccions per parlar, amb naturalitat i sense tensions, de la immigració ja era un fet prou transcendent i ben novedós.

Decàleg de la serenitat

1. Tan sols per avui intentaré de viure la jornada sense voler resoldre el problema de la meua vida tot d'un cop.

2. Tan sols per avui tindrè la millor cura del meu aspecte: cortès en el meu fer, no criticaré ningú ni pretendré millorar ningú, sinó tan sols a mi mateix.

3. Tan sols per avui seré feliç en la certesa que he estat creat per a la felicitat, i no sols en l'altre món, sinó també en aquest.

4. Tan sols per avui m'adaptaré a les circumstàncies, sense pretendre que aquestes s'adaptin als meus desitjos.

5. Tan sols per avui dedicaré deu minuts del meu temps a una lectura, recordant que, com l'aliment és necessari per a la vida del cos, també la bona lectura ho

és per a la vida de l'ànima.

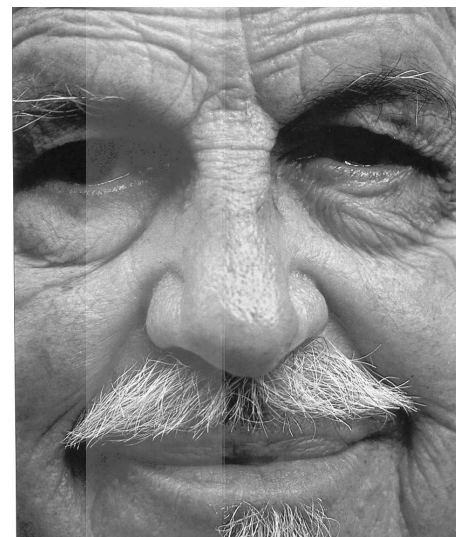
6. Tan sols per avui faré una bona obra sense dir-ne res a ningú.

7. Tan sols per avui faré una cosa, almenys, que no em plagui fer; i si em sentís ofès en els meus sentiments, procuraré que ningú ho sàpiga.

8. Tan sols per avui em faré un programa detallat. És possible que no el compleixi totalment, però sí que el redactaré i em guardaré de cometre dues calamitats: la pressa i la indesició.

9. Tan sols per avui creuré fermament -encara que les circumstàncies em demostrin el contrari- que la "bona providència" s'ocupa de mi, com si ningú més existís en el món.

10. Tan sols per avui no tindrè cap mena

de temença. Particularment no en tindrè de gaudir de tot allò que és bonic i també de creure en la bonesa.

(No en coneixem l'autor. El text es troba penjat en el taulell d'anuncis de Ses Sitges)

Aquests dies els diaris han parlat de la presentació al públic del disc compacte núm. 9 de *Veü de Poeta*. Un disc compacte, després dels discos de Marià Villangómez, Tomeu Fiol, Biel Mesquida o Antoni Vidal Ferrando dedicat a qui signa aquest article.

La història d'aquest disc compacte començà fa uns anys (devia ser pel 1999, si no record malament) quan s'iniciaren els primers contactes amb Antoni Caimari, cappare de la Fundació ACA. De bon començament, enllestir aquesta petita antologia comportava una petita limitació: l'antologia no podia anar més enllà d'uns trenta poemes. Per tant, el disc compacte no podia incloure tots els matisos que m'hauria agradat incloure-hi. Cal dir que cap a finals de l'any 2000 em vaig engrescar de tot cor en aquesta aventura que a poc a poc em semblà emocionant. Era el mateix temps que preparava l'*Antologia 1972-2002* que aquests dies acaba d'editar "El Turó", la prestigiosa col·lecció de poesia que fundà Miquel Àngel Riera i que ara dirigeix l'escriptor i historiador Pere Rosselló Bover.

Un fet remarcable de l'edició d'aquest disc compacte núm. 9 és l'acurada traducció al castellà i a l'anglès dels trenta-tres poemes que formen l'obra editada i que es va presentar en el marc incomparable de la Fundació ACA de Son Bielí (Búger). Antoni Gost, gran poeta i excel·lent amic, ànima de la poesia a sa Pobra i tota la comarca, va ser l'encarregat de parlar-ne davant els amics que vengueren a l'acte. La traducció al castellà ha anat a cura de Gabriel Sampol i Nicolau Dols, que recentment havien traduït al català el *Llibre del desassossec* de Fernando Pessoa (*Quaderns Crema*, 2002). La traducció a l'anglès ha anat a càrrec de l'australiana Julie Wark Bathgate, excel·lent especialista força reco-

neguda.

Julie Wark Bathgate, que ha traduït els trenta-tres poemes d'aquest disc compacte, té el títol de Sociologia i Política i el d'estudis superiors de Ciències Polítiques, ambdós per la Universitat de Papua Nova Guinea. És igualment professora d'anglès i traductora a Barcelona. Ha publicat (en anglès) *The Community Corporation in Papua New Guinea* (1976); *Political trials in Indonesia: legal dimensions of a continuing tragedy* (1980); *Indonesia: Law, Propaganda and Terror* (1983). Ha col·laborat amb temes literaris en el *The Guardian Weekly* (Londres), *Melbourne Age* (Austràlia), *Asia Quarterly*, *Journal of Contemporary Asia*, *Groene Amsterdamner* i *El Viejo Topo* (Barcelona)...

Entre les seves traduccions literàries (del català i castellà a l'anglès) podem destacar contes de Carme Riera, Robert Saladrigas i Agustín Cerezales per a *The Origins of desire. Solitud*, de Víctor Català i *Pel camí del nord*, de Robert Saladrigas. Aquests eren treballs de l'any 1993. Posteriorment, entre els anys 1994 i 2002 Julie Wark Bathgate ha traduït (del català a l'anglès): *El rem de trenta-quatre*, de Joaquim Ruyra, *La raó d'atzar*: poesia 1974-1989, i *Vol de cendres* (1997) de Jaume Pont. Ha estat la traductora durant cinc anys del Festival de Poesia de Rotterdam (Països Baixos). Ha traduït la poesia de Miquel de Palol, Ángel González, Armando Uribe, Damaris Calderón, Omar Pérez, Antonio José Ponte, Malva Flores...

Voldria aprofitar aquestes línies per agrair ben sincerament la feina feta als traductors de la meua obra al castellà, Gabriel Sampol i Nicolau Dols, i a l'anglès, per part de Julie Wark Bathgate. Diuen que "traduir" és "traïr", però aquesta vegada el treball ha estat sumament acurat i es pot parlar, fins i tot, de certa "química poètica", una perfecta simbiosi i compenetració que fa que ambdues traduccions funcionin a la perfecció. L'autor de l'original català no se sent gens ni mica decebut del resultat final. Ans al contrari, les traduccions l'han ajudat a copsar aspectes de la seva poesia que potser no havia arribat veure en la perspectiva en què han quedat després del treball realitzat.

Els trenta-tres poemes que hi ha enregistrats en el disc compacte núm. 9 de *Veü de poeta* que acaba d'editar La Fundació ACA de Son Bielí (Búger, Mallorca) en col·laboració amb el Departament de Cultura del Consell de Mallorca, la Unió de Músics i l'Aula Poètica de la Fundació corresponen a una acurada selecció, feta després de revisar molts dels meus antics (i moderns!) poemaris. Vaig començar pels publicats: *Foc i fum* (Oikos Tau, Barcelona, 1983); *Tatuatges* (Ajuntament de Vila Real, Castelló, 1987); *Les Plèiades* (Premi "Grandalla" del Principat d'Andorra, Andorra, 1991); *El cicle dels insectes* (Editorial Moll, col·lecció Balanguera número 58, Ciutat de Mallorca, 1992); *Els poemes de l'horabaixa* (Principat d'Andorra, 1994); *Punt final* (Editorial Moll, col·lecció Balanguera número 72, Ciutat de Mallorca, 1995); *Planisferi de mars i distàncies* (Premi Homenatge Joan Salvat Papasseit, Columna Edicions, 1996); *L'obscura ànsia del cor* (Premi de poesia de les Festes Nacionals de Cultura Pompeu Fabra, Ciutat de Perpinyà 1988, Universitat de les Illes Balears, col·lecció "Poesia de Paper", 1996); *Llibre de Pregàries* (Premi "Grandalla" de poesia del Principat d'Andorra 1999, Andorra, 2000); *Revolta* (Editorial Moll, col·lecció Balanguera número 88, Ciutat de Mallorca 2000); *Record de Praga* (Capaltard, Ciutat de Mallorca, 2000); *Un violí en el crepuscle* (Viena Edicions, Barcelona, 2000); *Rituals* (Res Publica Edicions, Eivissa, 2001); *Perifèries* (Editorial Agua Clara, Alacant, 2001); *Temps Moderns* (homenatge al cinema) (Premi de Poesia "Miquel Martí i Pol 2001" de la Universitat Autònoma de Barcelona, Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona, Barcelona, 2003); *Cercle clos* (Premi de Literatura de l'Ateneu de Maó, Institut Menorquí d'Estudis, col·lecció Xibau de poesia, 2003).

Esperem que el resultat final agradi tots els amants de la poesia. Aquesta era la nostra intenció quan s'inicia el procés d'enregistrament a cura d'Antoni Caimari i l'equip de la Fundació ACA.

Miquel López Crespí

Demografia

NAIXEMENTS

* Dia 20 de maig va néixer a Sant Llorenç na Neus Martínez Vaquer, filla d'Andreu i Catalina. Enhorabona.

* El 30 de maig, a S'Illot, va néixer en Llorenç Nicolau Llodrà, fill d'en Gabriel i na Miquela. Salut.

* Dia 2 de juny va néixer a Sant Llorenç en Rafel Artigues Mascaró, fill d'en Jaume i na Bàrbara. Enhorabona.

* El mateix dia, també a Sant Llorenç, va néixer n'Ilias Ayadi, fill d'en Raduane i na Whamssa. Enhorabona

* El 6 de juny, a Sant Llorenç, va néixer na Sílvia Mascaró Ortiz, filla d'en Miquel Àngel i na Cristina. Salut.

DEFUNCIONS

* Dia 11 de juny va morir a Cala Millor en Rudolf Karl Otto Langos, un alemany de 81 anys. Descansi en pau.

* El 15 de juny, a Sa Coma, va morir na Tamara Cvetkovic, de 4 anys. Al cel sia.

NOCES

* Dia 24 de maig es casaren a Sant Llorenç en Bartomeu Riera Pons i na Francesca Caldentey Roig, tots dos llorencins. La nostra enhorabona.

* El 21 de juny, es casaren en Joan Manuel Moreno Llobera, de Ses Salines i n'Antònia Touis Lull, llorencina. Enhorabona.

Felipades

Maria Antònia Popular, Presidenta del Consell.

* * * * *

Val més caure bé; és més elegant.

* * * * *

Abans de començar a parlar, deixau-me dir dues paraules.

* * * * *

Riure és sà; riure de tu mateix és l'òstia

* * * * *

-Quin temps farà?

-El meu televisor dona aigua.

-Idò l'hauràs de canviar.

blau, felip blau

Margalida Fullana

(Traducció d'una entrevista publicada a "El Dia del Mundo" el dia 27 de juny)

-Qui guanyarà la final de la Copa del Rei?

-No m'agrada gens el futbol, així que m'és ben igual qui guanyi.

-On fa comptes veure el partit?

-No m'interessa, així que no el veuré.

-Quin jugador del mallorca li agrada més?

-No tenc cap preferit. La veritat és que no m'agrada que els futbolistes guanyin tants de dobbers i la resta d'esportistes hagin de patir tant i entrenar molt dur per intentar arribar a esser professionals i no arribar mai a guanyar els mateixos dobbers que guanyen ells.

-Qui serà el més determinant?

-Ni idea.

Segons la meua opinió, na Margalida Fullana demostra molt poc respecte envers l'esport preferit per la majoria dels mallorquins. Si no li agrada el futbol i li és igual si el Mallorca guanya o perd en té tot el dret, però hauria de pensar que gairebé tots els llorencins que li fan cas quan guanya alguna carrera sí que estan a favor del Mallorca, simplement perquè són mallorquins.

A més, sembla que la nostra corredora està un poc massa obsessionada amb el que guanyen els futbolistes, sense pensar que probablement ella sigui la que més guanya del poble i els llorencins no estan tot lo sant dia despotricant contra la seva fitxa i els seus ingressos per publicitat.

Quan una persona disposa d'una situació més o manco pública hauria de sospesar un poc les seves manifestacions i procurar no ferir la sensibilitat dels seus seguidors, ja que la gent té moltes altres afeccions i no li agrada veure-les menyspreades. Per ventura li convendria prendre mostra dels altres esportistes que també entrevistaren a la mateixa pàgina, com Xavi Torres o Elena Gómez -molt més mal pagats que ella- i que respongueren d'una manera més lògica i elegant.

Josep Cortès

Ben fet

&

Toni Navarro

-catering-

servei de festes a domicili

971 564357

infor@ben-fet.com

www.ben-fet.com

I. Umbert

La política fa estranys companys de llit
(Winston Churchill)

L'exploració de la platja de Sa Coma (XIV)

Antoni Sansó

7 de març de 1994

Carlos Ibañez de la Cadiniere, procurador de l'entitat Redo SA, presenta davant la Sala Tercera del Tribunal Suprem un escrit d'oposició al recurs de cassació interposat per l'Ajuntament de Sant Llorenç.

En aquest escrit, d'unes quantes pàgines, s'al·lega que:

-L'acondicionament de la platja de Sa Coma no es va realitzar per cap interès especulatiu sinó que es va fer amb consonància amb la categoria d'inversions que Redo SA realitzava dins la seva propietat, amb la pretensió de que la platja fos un servei i no un negoci.

-La revisió obliga a Redo SA a mantenir la platja en les degudes condicions de higiene, neteja i salubritat complint amb les instruccions que li comunicui l'Ajuntament.

-Els motius de Redo SA per realitzar unes inversions econòmiques d'aquesta envergadura suposen un interès públic que l'administració ha de tenir en compte.

-Si l'Estat no regulàs les condicions per a l'obtenció de les autoritzacions dins el domini públic marítim-terrestre, no quedaria assegurada la igualtat de tots els espanyols.

-Segons l'article 53-1 de la Llei de Costes, els ajuntaments tenen caràcter preferent per l'exploració de les platges sempre que aquests ho sol·licitin.

-L'autorització per l'exploració de la platja de Sa Coma, ha de ser informada, d'acord amb l'article 146 del Reglament, per l'Ajuntament.

-L'autorització podrà ser revocada per l'Administració en qualsevol moment sense dret a indemnització.

Per tot això, el procurador de Redo SA suplica a la Sala que dicti sentència desestimant el recurs de cassació de l'Ajuntament.

Pel PSM-Entesa Nacionalista ens era i ens és difícil entendre, encara avui, com el Tribunal Suprem pot acceptar un escrit carregat de mentides d'enganys i d'intencions que llavors no s'han complit.

Qui es pot creure avui que Redo SA exploti la platja de Sa Coma per donar un servei i no per negoci ?

Diumenge, 9 de juliol de 1995

La mort de cinc alemanys, tres d'ells de la mateixa família, ofegats a la platja de Sa Coma ens recorda aquell diumenge com un diumenge negre dins la història de Sant Llorenç.

11 de juliol de 1995

Davant els fets tan greus ocorreguts el diumenge dia 9, l'assessoria jurídica de l'Ajuntament fa una primera aproximació, prèvia a un informe més detallat, sobre el tema de la seguretat a les platges. Aquesta ens diu:

Que la vigilància a les platges és una competència concurrent de l'Estat, de la Comunitat Autònoma i dels Ajuntaments.

L'article 115 de la Llei de Costes diu que correspon als Ajuntaments "Mantenir les platges i llocs públics de bany en les degudes condicions de neteja, higiene i salubritat, així com vigilar les normes i instruccions dictades per l'Administració de l'Estat sobre salvament i seguretat de les vides humanes".

La lectura d'aquest precepte marca clarament dos nivells. Un directe: el de neteja; un de pura vigilància quant a l'observança de la normativa estatal.

En relació a tot això cal dir que la competència general sobre protecció civil és o bé de l'Estat o de les Comunitats Autònomes; l'Ajuntament només pot tenir obligacions quan a les senyalitzacions i serveis que puguin existir a terra.

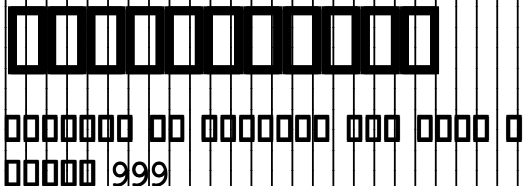
Independentment de les obligacions municipals sobre vigilància de la normativa, l'execució de les competències sobre salvament marítim correspon a la Comunitat Autònoma, perquè així ho disposa el punt 11 de l'article 13 de l'Estatut d'Autonomia. Igual ocorre amb la competència reglamentària.

FONTANERIA

JOAN MIQUEL

C/ Verge Trobada, 46. - Mobil 636089861
07530 SANT LLORENÇ

00000000 00 00000000 000 0000 0
00000 999

00000000 000 000, 19
0000 000000 - 00000000
971 585720

1988

El **29 de gener**, la Comissió Executiva del COOB'92 fa pública l'elecció de la mascota dels Jocs Olímpics, el gos Cobi, creat pel valencià Xavier Mariscal.

El **21 de febrer**, Julio Anguita és elegit secretari general del Partido Comunista de España (PCE).

El **30 de març**, a l'estadi Santiago Bernabeu de Madrid, el FC Barcelona s'adjudica la Copa del Rei en guanyar a la Real Sociedad per 1-0.

El **12 d'abril**, a Los Angeles, el cineasta italià Bernardo Bertolucci aconsegueix nou Oscars per la pel·lícula "El último emperador".

L'**11 de maig**, s'inaugura al Museu Picasso de Barcelona la mostra "Les demoiselles d'Avignon" amb aquest famós quadre i els seus esbossos.

El **15 de maig**, les tropes soviètiques inicien la retirada de l'Afganistan, com a resultat de l'acord signat entre aquest país, el Pakistan, l'URSS i els EUA.

El **16 de maig**, a Madrid el ballarí i coreògraf Antonio Gades rep el primer Premi Nacional de Dansa.

El **21 de juliol**, després de superar una leucèmia, el tenor Josep Carreras reapareix a Barcelona amb un concert a benefici del Servei d'Hematologia de l'Hospital Clínic de Barcelona.

El **25 de juliol**, a París, Pedro Delgado (Perico) de l'equip Reynolds guanya el Tour de França amb 7 m 13 s de diferència amb el segon classificat, Steven Rooks.

El **20 d'agost**, finalitza la guerra entre Iran i Iraq iniciada el 1980.

L'**1 de setembre**, amb la incorporació de 195 futures guàrdies a l'A-

cadèmia de la Guardia Civil d'Úbeda, es produeix la incorporació de la dona a les Forces Armades espanyoles.

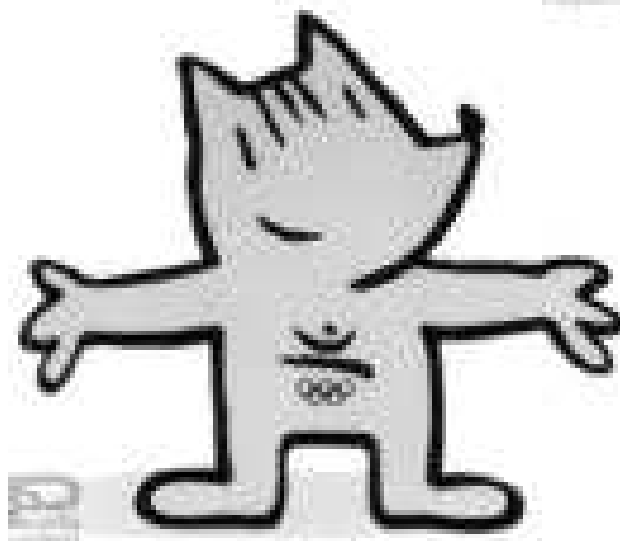
El **8 de setembre**, a Salamanca, l'atleta cubà Javier Sotomayor supera els 2,43 metres i estableix un nou record del món de salt d'altura.

El **10 de setembre**, interferències provocades per TVE impedeixen l'inici de les emissions de la segona cadena de la TV autonòmica de Catalunya, Canal 33.

El **17 de setembre**, s'inauguren a Seül, els XXIV Jocs Olímpics amb la participació de 160 països i 9267 atletes.

L'**1 d'octubre**, Gorbatxov és nomenat president del Presídium del Soviet Suprem, en substitució de Gromiko.

El **19 d'octubre**, el Govern Britànic prohibeix l'emissió per ràdio i TV d'entrevistes amb organitzacions terroristes i partits polítics que les recolzin, mesura expressament dirigida al Sinn Fein, braç polític del IRA.

El **10 de novembre**, a la subhasta de Sotheby's de Nova York, el quadre "False Start", del pintor nord-americà Jasper Johns, aconsegueix el record de cotització d'un artista viu, amb disset milions de dòlars.

El **8 de desembre**, és trobada, a la localitat austríaca de Galgenber, una figura femenina de 7,2 centímetres i 30.000 anys d'antiguitat.

El **9 de desembre**, el consell Internacional de Monuments de la UNESCO, reunit a Brasília, declara la

ciutat de Salamanca com a patrimoni de la humanitat.

El **14 de desembre**, es produeix una vaga general a l'Estat Espanyol convocada pels sindicats CCOO i UGT en protesta per la política econòmica del govern socialista.

El **20 de desembre**, el baró Von Thyssen cedeix a Espanya, en règim de lloguer i durant un termini de deu anys, una part de la seva col·lecció de pintura.

El **21 de desembre**, els soviètics Vladímir Titov i Musa Manárov retornen a la Terra després de batre el record de permanència a l'espai, amb un total de 366 dies en òrbita amb l'estació espacial Mir.

1988 a les Illes Balears

* El Parlament Balear aprova una resolució mitjançant la qual s'inicien els tràmits per a procedir a la reforma de l'Estatut, per tal d'equiparar-lo al de les comunitats històriques.

* El vaixell Sirius, de l'organització ecologista Greenpeace, intenta obstruir l'entrada del portaavions americà Eisenhower al port de Palma.

* Es crea el Parc Natural de l'Albufera de Mallorca.

* Es promou per les Joventuts Musicals de Capdepera les "Serenates d'estiu de Cala Rajada", que tenen lloc als jardins de can Marc.

* Arran d'un consorci format pel Govern de les Illes Balears, el Consell de Mallorca i l'Ajuntament de Palma es crea la Fundació Pública de les Balears per a la Música.

* Es funda a Inca el Grup d'agricultura ecològica que promou una agricultura que refusa la utilització d'adobs químics.

* El pintor Miquel Barceló rep el Premi Nacional de Pintura atorgat pel Ministeri de Cultura.

* Es funda a Palma l'Organització no governamental Projectes d'Ajuda als Països del Sud -PROSUD- que programa i du a terme projectes de desenvolupament que fan possible una millora en les condicions de vida a Sud-amèrica.

ELEGIA IV

Pura en la solitud i en l'hora lenta, una dona fa lliscar, amb moviment d'arbre o de crit amorós, al llarg dolç dels braços alçats, la túnica. Mentre brilla ja el tors secret, resta captiva en el lli, dalt, la testa. Un instant o dos. Ah! són prou per què es trenqui foscament el lligam entre la bella i aquest tímid juny que d'ella, nua dins l'ona, esperava joia i impuls floviat per a perfer-se? Han estat prou, que tu, imponderable cosa d'or i mirada, testa, flor dreta, en surts vaga i talment resguardant, ara, els no-res del silenci que eren adès venturosos còmplices? Un cucut canta de sobte, innocent. Ella somriu. La sang juvenil del món torna a córrer, salta, brusca, amb el salt de la magnífica, i va temps avall, cap a sols més madurs -i ella neda, oh ritme! cap a l'estiu excessiu- ella i els déus i els meus ulls!

Aquest és un poema de Carles Riba (1893-1959), el qual pot ser considerat un dels poetes catalans més prestigiosos del segle XX. Sobretot és conegut com a poeta (*Elegies de Bierville, Estances...*), però cal destacar que també escrigué novel·la infantil (*Les aventures de Perrot Marrasqui*), contes (*L'ingenu amor*) i crítica (*Escolis i altres articles*), a més de ser un destacat humanista que traduí un gran nombre d'autors clàssics al català (Homer, Virgili, Sòfocles...). Pel que fa a la seva biografia, cal destacar que abans que esclatàs la guerra civil era un dels autors i humanistes més importants i prestigiosos de Catalunya, però una vegada començada la guerra es va veure obligat a abandonar el seu país natal i s'exilià a Bierville juntament amb la seva família. Allà precisament escrigué les famoses *Elegies de Bierville* (a les quals pertany aquesta *Elegia IV* que us presento), les quals reflecteixen el seu estat emocional a mesura que passava els dies en l'exili. Així, en les primeres elegies observem un

Riba totalment abatut i desesperat, però progressivament observem com s'oblida dels seus béns materials passats i troba consol en altres elements més espirituals (el paisatge, la família, la poesia i sobretot Déu). Aquesta *Elegia IV* concretament va ser escrita el vint-i-sis de juny de l'any 1939 a Bierville, quan ja es començava a

notar la seva recu-peració moral.

Per finalitzar només voldria comentar que l'estil poètic de Carles Riba es caracteritza per dos trets essencials: el seu refinat classicisme i el seu elaborat conceptualisme (se'l considera un abanderat de la poesia intel·lectual).

L'*Elegia IV* parteix d'una anècdota curiosa que Riba presencià en un riu de Bierville. Concretament va veure una noia dins una barca que es començava a despullar per tirar-se a l'aigua. Però la noia notà la presència de Riba i per això dubtà una estona abans de despullar-se del tot. Finalment es decidí i seguidament es tirà totalment nua a l'aigua cristal·lina del riu. Aquesta anècdota tan simple li serveix a Riba per plantejar un poema realment transcendent sobre la fusió entre l'ésser humà (simbolitzat per la dona) i la natura (simbolitzada per l'aigua), la qual cosa suposarà per Riba la il·luminació, el coneixement superior.

L'estructura del poema podria

estar formada per tres parts: inici de l'anècdota (versos 1-5), preguntes reflexives (vers 5-12) i final de l'anècdota (vers 12-16). A continuació analitzaré amb profunditat cada una d'aquestes parts:

-Primera part (inici de l'anècdota. Versos 1-5). És una part narrativa on explica que la noia s'intenta llevar "la túnica" (la brusa) per banyar-se, però just en el moment en què està a punt de llevar-se-la la deixa en "la testa" (en el cap). Cal destacar que és una narració feta amb molta sonoritat i per això hi abunden una gran quantitat d'al·literacions.

Una altra cosa a destacar és la imatge d'estàtua clàssica que el poeta dóna a la dona (referència al mite de Grècia que tant admirà Riba). Això ho aconsegueix vestint-la amb una "túnica" (vers 3), la qual cosa connota classicisme, i presentant-nos una imatge d'ella amb els "braços alçats" (vers 3), també molt propi d'una estàtua. Finalment reforçarà aquesta imatge amb el fet que a la noia li brilli el torç (vers 4), la qual cosa sembla més propi d'una estàtua que no d'una noia humana.

-Segona part (preguntes reflexives. Versos 5-12). Acabat el primer fragment narratiu, Riba passa a uns versos més reflexius i lírics, que donarà un sentit més simbòlic i transcendent al poema.

Aquesta part està composta per dues preguntes reflexives que el poeta exclama a l'aire. Cal aclarir que en aquesta ocasió no són preguntes retòriques (recurs poètic molt habitual) ja que al final, aquestes preguntes tindran resposta. Concretament demana si el fet que la túnica hagi quedat enganxada en el cap de la noia, bastarà, perquè la fusió entre ella i l'aigua no se dugui a terme. Finalment, en el darrer fragment, observarem que no és així i que la fusió es compleix.

La decepció que produïria el fracàs de la fusió se veu clarament quan Riba esmenta la possibilitat que "es trenqui foscament el lligam" (vers 6),

ja que aquestes paraules ens donen una idea negativa de foscor, en contraposició amb el camp semàntic lluminós del poema ("pura", "flor dreta", "bella", "imponderable cosa d'or"...).

També és molt interessant així com surt personificat el mes de juny a través de l'epítet "tímid" (vers 7). Aquí juny simbolitza el mateix que l'aigua, és a dir la naturalesa, i com ella, es vol fusionar amb la noia per arribar la llum ("per perfer-se"). A més el personifica com si representàs l'home tímid que veu com una noia es despulla al seu davant.

Per finalitzar només voldria indicar la possibilitat que els dubtes de la noia a l'hora de despullar-se, potser fossin a causa de la presència de Riba, que la devia observar des d'un racó del riu.

-Tercera part (final de l'anècdota, Vers 12-16). És el darrer fragment de l'elegia i, com al principi, torna ser de caràcter narratiu. Concretament ens conta així com finalitza l'anècdota i ens aclareix que la fusió finalment es du a terme. Aquesta entrada de nou a un fragment narratiu es nota, perquè el moviment s'intensifica, passen més coses (canta un cucut, ella somriu, salta, neda...) i perquè apareixen una major quantitat de verbs. I, igual que en el primer fragment, aquí la sonoritat també abunda, com si volgués fer una narració àgil i musical.

Quan la fusió és compleix, l'elegia ens presenta un panorama realment harmònic, com si ja hagués aparegut l'anhelada llum: "un cucut canta" (vers 12), "ella somriu" (vers 13), "la sang juvenil del món torna a córrer" (vers 13). Definitivament sembla que la fusió entre la noia i l'aigua ha duit la llum.

També cal comentar que, al final, els ulls del poeta segueixen la noia, però no és una contemplació normal, sinó que el du a la il·luminació i finalment al coneixement superior (visible evolució del jo dins del poema). Per això, al final, està en un estat superior i els seus ulls no segueixen només la noia, sinó també "els déus" (vers 16). És capaç d'entrar en aquesta dimensió superior on també hi habita la divinitat dels déus.

En resum, estam davant un poema que va ser construït a partir d'una anècdota intranscendent, però que Riba

va saber dotar d'una gran espiritualitat i transcendència. I com ho va fer? Doncs representant que la fusió entre la noia i l'aigua fos com la fusió entre l'ésser humà i la naturalesa, i que això conduís a la puresa absoluta, a la llum.

VESTIDOS DE DOMINGO

Mata más gente el tabaco que los aviones,
y he perdido el miedo a volar,
y enciendo la faria de las grandes ocasiones,
y en las nubes tengo un BMW, una playstation,
tu foto y un par de postales,
sigue escribiendo donde quiera que tu estés.

*Felicidad, que bonito nombre tienes,
Felicidad, vete a saber dónde te metes,
Felicidad, cuando sales sola a bailar,
te tomas dos copas de más
y se te olvida que me quieres.*

Nada más verte le dije a mi sentido común
que no me esperara levantado
y al volver a casa una nota en el living-room,
un adiós en los morros
y desde entonces duermo solo
finito, acabado, caramba
y pagando los recibos de la luz.

Felicidad, que bonito nombre tienes... (bis)
Tu haces la tirnicura, sin ti tengo taquicardia
y a veces necesito un doctor y atraco la farmacia.

Felicidad, que bonito nombre tienes... (bis)
Cuando menos lo esperaba de pronto un día
a mi puerta llamó la alegría
y resulta que tenía tu carita
y resulta que estabas tan rica
y devoré tu piel, tu carne y tus espinas
y rebañé, todo el suco, suco, suco y rebañé.

Desde entonces en verano
nunca pido ensaladilla
ni antes de dos horas de digestión me tiro al mar,
he dejado de abusar del tabaco, del café
del tinto y del prozac.
Pura Felicidad

"Vestidos de domingo" és una cançó del grup *La cabra mecánica* pertanyent al seu disc titulat igualment *Vestidos de domingo* (2001, DRO EAST WEST). Precisament aquest és el disc que els disparà a la fama, sobretot gràcies al *hit* de "*La lista de la compra*", en la qual el cantant del grup, Lichis, fa un duet amb la popular María Jiménez. Aquesta fama es veié consolidada més

endavant, quan Lichis posà música a una propaganda de l'ONCE amb la ferradissa cançó de "*No me llames iluso*". Però no cal enganar-nos. No estam davant un grup que hagi sortit del no-res i que en poc temps s'hagi consolidat. Darrera ells

duen una llarga carrera de més o manco sis anys durant el quals publicaren dos discs. El que passa és que es movien per uns circuits més alternatius i reduïts, fins que la sort els va somriure amb la cançó de "*La lista de la compra*", amb la qual ja aconseguiren pujar al tren de la fama. Concretament el seu primer disc fou *Cuando me suenan las tripas* (1997, DRO EAST WEST), que tengué un èxit relatiu, i després feren *Cabrón* (1999, DRO EAST WEST), que suposà un gran fracàs comercial. Finalment amb *Vestidos de domingo* aconseguiren arribar al gran públic i ara ja estan consolidats dins el panorama nacional. Pel que fa al seu estil musical voldria indicar que és molt variat ja que toquen des de rumbes a rock, passant per pasdobles i algunes pinzellades flamenques. És dir, el seu estil es pot dir que és "inclassificable". Per una altra banda les seves lletres són molt burlesques i es basen en el llenguatge popular del carrer (per exemple hi trobam moltes frases fetes, molts mots dialectals i diverses paraules pertanyents a algun argot de barri). A més Lichis caracteritza les

seves cançons amb uns divertits i originals jocs de paraules, els quals domina molt bé. Si haviem de comparar el seu estil amb algú ho podríem fer amb Daniel Higiénico per la seva varietat musical (els dos són inclassificables) i per les seves lletres burlesques, encara que Lichis, al contrari que Daniel, no empra el seu humor per fer cap crítica social ni per parlar de cap tema transcendent. Ell simplement vol fer lletres divertides

amb música alegre.

En la cançó que us mostro observam una divertida personalització de la felicitat, com si fos una dona irresistible de la qual el protagonista de la cançó s'enamorà. Segons ens conta en el text (sempre a través de l'humor i uns jocs de paraules molt divertits i típics del repertori de Lichis), ell fou un privilegiat que aconseguí sortir amb ella (és a dir gaudir de la felicitat), però un dia l'abandonà (idea que la felicitat és fugaç) i des de llavors espera el seu retorn amb fervor. El que més cal destacar de la cançó precisament és la manera com caracteritza aquesta felicitat a través del correlat objectiu d'una amant encisadora i difícil:

-És canviant. Per això indica sobre la "felicitat" que "cuando sales sola a bailar te tomas dos copas de más y se te olvida que me quieres".

-És mala de trobar. Ho expressa clarament quan li diu: "Vete tú a saber donde te metes".

- És fugaç. També se mostra clarament quan el protagonista torna a casa seva i se troba "un nota en el living-room, un adió en los morros".

-Fa mal quan t'abandona. Des de que el protagonista és abandonat per la felicitat "duerme solo, finito, acabado, caramba y pago los recibos de la luz". A més explica que "sin ti tengo taquicardia y a veces necesito un doctor y

atraco la farmacia".

Al final el protagonista explica que sobtadament un dia tornà a casa seva i d'aquesta manera recobrà la seva felicitat. Irònicament explica que "desde entonces en verano nunca pido ensaladilla ni antes de dos horas de digestión me tiro al mar, he dejado de abusar del tabaco, del café, del tinto y del prozac". És a dir, ja se sent realitzat amb el retorn de la

felicitat i pot dur una vida pura, perquè no necessita recórrer a altres incentius més impurs i perjudicials. En resum sent "pura felicidad".

Pau Quina

El valor del temps

Per entendre el valor d'un any, pregunta a un estudiant que va haver de repetir curs.

Per entendre el valor d'un mes, pregunta-li a una mare que va donar a llum un infant prematur.

Per entendre el valor d'una setmana, parla amb l'editor d'un setmanari.

Per entendre el valor d'una hora, pregunta als amants que esperen per trobar-se.

Per entendre el valor d'un

minut, demana-ho al viatger que va perdre el tren.

Per entendre el valor d'un segon, pregunta-li a una persona que va estar a punt de tenir un accident.

Per entendre el valor d'una mil·lèsima de segon, parla amb l'esportista que va guanyar una medalla d'argent a les Olimpíades.

Reflexiona i aprofita cada moment que vius, per petit que sigui, i recorda que el temps no espera per ningú. No perdís el temps.

Renovar l'esquerra

Miquel López Crespi

Durant quatre anys, i des d'una posició de suport crític al Pacte, hem demanat seny i mesura, ètica, coherència amb els principis que es deien defensar de boqueta i, sobretot, compliment dels acords signats l'any 1999. Prova de tot el que explicam són els dos-cents articles que hem signat en aquest temps. Com a mostra del que afirmam podem aduir una "Carta oberta al president Antich" publicada dia 1 d'abril del 2002 en què els sectors de la societat civil que exigíem aquesta coherència amb els principis i els acords de 1999 advertíem al president del perill en què es trobava l'experiència progressista si no s'escoltaven la base del Pacte, els col·lectius més dinàmics de la nostra societat. Aleshores li dèiem que no volíem que la legislatura 1999-2003 fos, com deia la dreta, "un error en la història del nostre país". Bé; pel que sembla, ningú no ha volgut escoltar l'esquerra real, les qüestions urgents (protecció del territori, ètica, coherència amb els principis, compliment dels acords, etc., etc.) que es plantejaven des dels més diversos col·lectius socials (i que mai no foren escoltats).

Malauradament el final de l'experiència progressista ha estat d'un infantilisme fora mida que feia empegueir els que hem donat la cara i hem demanat el vot per les formacions polítiques derrotades (EU-Verds, PSM, COP i els Verds d'Eivissa i Formentera). Un infantilisme màxim concretat en l'oferiment per part de Francina Armengol del setanta-cinc per cent del programa del PSOE a UM per tal de poder seguir encaientint les cadiretes. L'espectacle que oferia l'esquerra oficial dies després de la pèrdua de les eleccions era vertaderament esgarrifós, autènticament esperpèntic. Dirigents que s'havien cansat de predicar dient que si el Pacte no podia complir molts dels acords signats l'any 1999 era per culpa de la constant dretanització de Maria Antònia Munar, ara, en veure perillar sou, cotxe oficial i moqueta, sense camp mena de vergonya... oferien el setanta-cinc per cent del programa electoral de l'esquerra a UM! L'acceptació de la construcció del segon cinturó era quelcom d'"anecdòtic" i sense gaire im-

portància per a la direcció illenca del zapaterisme. Però Miquel Rosselló, Manolo Càmara i Eberhard Grosske arribaven a quotes encara més elevades d'incoherència. Ells, que també s'havien omplert la boca criticant el paper retardatari d'UM frenant qualsevol iniciativa progressista del Pacte, de cop i volta, per conservar un parell de cadiretes en el Consell de Mallorca, elogiaven el paper "centrista" de Maria Antònia Munar i s'oferien de nou a la dreta regionalista obviant que aquesta tornava a jugar amb ells, pactant d'amagat amb el PP. Munar se'n reia novament, a la vista de tothom, de PSM, Verds i EU. L'esperpèntica roda de premsa de Miquel Rosselló, Eberhard Grosske i Manolo Càmara feia empegueir el votant progressista, aquell que sempre havia demanat coherència amb principis i programes. Per acabar d'arrodonir aquest dantesca panorama d'oportunisme forassenyat, hores després que UM rebutjàs l'oferta d'EU, el mateix Miquel Rosselló tornava a jurar i perjurar que Munar era una dretana impenitent i que ell, no en mancava d'altra!, exerciria el paper d'un "opositor radical".

Els sectors de l'esquerra real que hem donat un suport crític al Pacte ens hauríem estimat més no haver empegueir-nos d'uns representats polítics tan poc qualificats. El millor servei que podrien haver fet a la causa que diuen defensar hauria estat fer mutis dimitint en silenci i deixar pas a altres persones menys cremades, més sensibles al batec de la societat civil. Dimitir, callar, no dir

dois, desaparèixer per sempre més de l'escena política obrint per a obrir el camí a la ineludible renovació de l'esquerra oficial. Molta gent els ho hauria agraït ben sincerament.

Deia més amunt que, per a desgràcia dels sectors d'esquerra real, aquest final de legislatura ha estat digne d'un museu dels horrors. Recordem el vergonyós procés contra el sacerdot obrer Jaume Santandreu ordit per Josep Carbonero, especialitzat d'ençà l'any 1994 en la demonització dels escriptors d'esquerra mallorquins. Amb Ignasi Ribas fent d'advocat en aquest atac contra la llibertat d'expressió (i en Manolo Càmara, que hi havia d'anar com a testimoni favorable a Josep Carbonero!) es palesava a la vista de tothom la tenebror de les restes més dogmàtiques i sectàries del carrillisme illenc (PCE). A tot això hem d'afegir el fet dels concursos de mobilitat interna als quals el famós doctor Josep Carbonero era l'únic candidat. Vaja manera de "guanyar" sempre que té un sector dels pijoprogress que han fet malbé la nostra experiència progressista. Els diaris deien que era un fet completament indecent.

Crec que és moment adequat per, entre tots, contribuir a renovar l'esquerra de les Illes, recuperar el tarannà ètic que sempre ha distingit l'esquerra real d'aquella que usurpa el seu nom. Mai com ara s'havia fet necessària i urgent la jubilació dels culpables de l'esclerosi i l'infantilisme forassenyat dins moltes de les direccions polítiques de la fracasada esquerra oficial.

Jornis feneris

llistes de noces i objectes de regal

*Rector Rasqual, 8
Sant Llorenç des Cardassar*

Què es pretenia amb aquest viatge de Joan Pau II a Espanya?

Ignasi Umbert

Joan Pau II ens ha visitat una vegada més; dissortadament, aquest viatge s'ha semblat com una gota d'aigua a aquell que va fer pocs dies després de la rotunda victòria socialista de l'any 1982. Era un papa jove, ple d'energia, les seqüeles de l'atemptat de la plaça de Sant Pere encara no havien començat a minar les seves defenses. Tan sols una diferència: l'afany del Papa per esparcir el missatge cristià arreu del món. Aleshores era ell el qui duia el timó de la barca de Pere. Ara, i des de ja fa temps, tots sabem que el timonell d'aquesta barca ja no és ell, per molt que ens diguin que l'església no es governa amb les cames, sinó amb el cap. El nostre Papa ja no és l'amo dels seus actes; ja no escriu ni revisa els seus discursos; el nostre Papa està en mans d'una Cúria vaticana dominada per gent de l'Opus Dei que el duu d'aquí i d'allà, com si d'un animalet de fira es tractés: miren d'allunyar-lo el mes temps possible de Roma -com més lluny millor, diuen en bon mallorquí, eixugant la taronja fins que no en quedi gota.

Aquesta vinguda de Joan Pau II m'ha recordat aquelles mobilitzacions de temps enrera per anar a fer públic, quan replegaven gent de per tot arreu perquè aquell *Caudillo* no es trobés sol a la plaça. Aquesta vinguda ha estat una cosa parecuda, s'ha mobilitzat una gran quantitat de gent, millor si era jove. La dretana Conferència Episcopal Espanyola s'ha sabut moure. Ha tocat tots els botons del poder. A canvi de què?: Silenci absolut sobre la implicació del nostre Govern amb la guerra de l'Iraq; crítica despietada contra els nacionalismes, fossin o no separatistes; d'aquell crit contra la guerra de fa uns parell de me-

ses a Roma al silenci més absolut a Madrid. Quan tothom esperava una amonestació al catolísim Govern de José Maria Aznar, el que hem vist ha estat el President del Govern envoltat de tota la família, dona, fills, germans, nebots i nebodes, concos, ties i la veïnada de més aprop, etc., rodejant el Sant Pare, com si d'una bucòlica escena d'hivern es tractés, amb el José Maria amb una cama damunt l'altra parlant de la família, de les coses terrenals, farà fred, plourà, qui guanyarà la Copa d'Europa, Juventus o Milà, com està de salut Sant Pare...? Només li mancava traure la capseta d'havans i convidar el Papa a fumar-se un bon puret. De Gescartera no en parlaren gens; de les inversions que algunes diòcesis han fet a paradisos fiscals, tampoc; dels acomiadaments de professors de col·legis religiosos per haver-se divorciat o conviure amb una altra persona de sexe oposat, menys; d'això no val la pena parlar-ne. Dels escàndols sexuals que hi ha hagut i hi ha, no tan sols a Espanya, sinó també arreu del món, això no interessa. Hagués estat molt *guapo* que, a més de condemnar la guerra en un país on el 93 % no la volia, o demanar perdó per la posició de l'Església Catòlica durant i després de la nostra Guerra Civil, hagués condemnat aquestes pràctiques econòmiques il·legals de l'Església espanyola.

Tampoc no va parlar dels teòlegs condemnats a l'ostracisme com el de José Tamayo -darrer cas conegut- simplement per no estar d'acord amb les maneres ni amb les posicions del Vaticà; ni va donar cap sortida als problemes de la joventut, llevat de les de sempre. Immutable, inamovible, incapaç de situar-se a la realitat d'avui. És molt difícil que amb idees del segle IV les ovelles descarrilades dels segle XXI tornin al sestador de l'Església. Tot això no interessava, era més important que el senyor Aznar es fes la foto de família amb el Papa i evitar que el sant Pare es pogués veure amb els altres polítics, especialment els nacionalistes -el senyor Zapatero, líder del PSOE, que fou l'únic polític de l'oposició que va rebre, ho va haver de fer quasi d'amagat, darrera

l'altar que s'havia muntat, poc abans de començar la multitudinària missa i sense que hi hagués mitjans de comunicació aprop -. Fent costat a Aznar totes les autoritats del país, i més n'hi hagués. Per ésser un estat laic mai no s'havia remogut tanta gent per un líder religiós. Quin haurà estat el cost de tota aquesta parafernàlia? En els discursos no hi va haver una sola crítica al Govern d'Aznar sobre la guerra de l'Iraq, ni una paraula dolça per a la postura dels que estaven contra la guerra. Es veu que els bisbes s'estimaren més perdre la memòria per un parell d'hores que fer una reflexió en veu alta sobre la postura del Govern espanyol davant aquesta guerra que s'ha demostrat il·legal, injusta i immoral.

El Papa va fer una cridada per custodiar i renovar amb orgull les arrels cristianes -la reserva espiritual d'Occident-, però sembla que els redactors dels discursos s'han oblidat que els espanyols han evolucionat des d'aquells anys de misèria on l'Església es va situar clarament a la dreta, i no era la de Déu Pare, precisament, amb el poder de coacció, que no de seducció, que això va comportar i que a Espanya hi ha altres arrels i altres identitats, com poden ser la jueva o la musulmana. Perquè està clar que si pensen que només hi ha cristianisme, difícilment hi podrà haver diàleg amb les altres confessions. Ha pogut més el culte a la personalitat que reflexionar sobre la realitat de l'Església Catòlica, una Església que cada dia està mes orfe de fidels. Dels gests del Papa i de l'espectacle que ens han mostrat les televisions controlades pel govern o de gent apropada ell, un té la impressió que tot estava pactat... o censurat? Sia així com sia, cap dels viatges anteriors del Papa havia tingut tant de contingut polític. Després d'aquesta visita, n'Aznar podrà tornar declarar guerres sense por de anar-se'n a l'infern i la gent de l'Opus podrà seguir anant a missa sense cap remordiment. Idò, què esperau? Una vegada més el Papa, Roma, el Vaticà..., han deixat perdre una bona oportunitat de recordar el missatge de Jesús de Nazaret, no el del Jesús de Constantí, i és que a l'Església Catòlica

li costa molt allunyar-se del poder, i és que aquesta realment és filla seva. Ai! que en feren de mal les donacions de Constantí, encara que fossin falses! Quins mals hàbits li feren aplegar a la nostra Església.

La veritat és que jo em creia que el culte a la personalitat papal havia acabat amb el Papa Pius IX, el darrer Papa rei. Però amb aquest Papa a vegades sembla que hem tornat al segle XIX. Per a mi que aquest culte a la personalitat no té res a veure amb Jesús, que va recomanar expressament no anomenar pare a ningú, tant sols al "Pare del cel". Jo i el Pare som u, Joan, c10, v 30. A vegades, quan he vist tota

aquesta parafernàlia que es va moure, he tingut la impressió que el "nacional-catolicisme" havia ressuscitat i que les tesis del papa Bonifaci VIII -recordeu "Unam sactam"- tornaven estar en vigor. I que la separació Església-Estat tan sols havia estat un somni d'una nit d'estiu. A Espanya, l'Església i l'Estat tornen anar junts, just igual que quan el Caudillo anava *baix pal·li*. Del missatge que s'esperava del Papa, res de res; tan sols les fotos a tot color a les revistes del cor; a una part les fotografies d'un Papa mostrant tot el sofriment que suporta el seu cos envellit i a l'altra el bell cos d'una porno star en *top o dawnless*. No sé quina de les dues pàgines escanda-

litza més.

En una paraula, aquesta visita de Joan Pau II, amb la inestimable col·laboració de la Conferència Episcopal Espanyola, segur que haurà donat uns bons rèdits -ja se sap: a vegades els silencis es paguen a bon preu- i que per tots haurà estat un gran èxit, exceptuant per aquells que son incapaços d'entendre el missatge del Papa, que sembla que per lo buides que estan les esglésies són de cada dia més. Una llàstima, una altra ocasió perduda i van... Déu sap. "Els fruits de tardor que tant desitjaves s'han esvaït, han perdut opulències i esplendors, i no tornaran mai més". Apocalipsi, C. 18, v 14.

La ramaderia ecològica

Consell Balear de Ramaderia ecològica

La intensificació de la producció ramadera ha portat a greus problemes medi-ambientals com a conseqüència de la concentració massiva d'animals en espais molt reduïts. Actualment s'ha trencat el lligam entre els animals i la terra, apropant-se la ramaderia a una producció de tipus industrial.

La necessitat d'augmentar la productivitat ha portat, en molts casos, a l'ús abusiu d'hormones, estimuladors de la gana, medicaments i altres substàncies.

Per altra banda, cada vegada hi ha més preocupació de la societat per la problemàtica medi-ambiental, i el benestar dels animals de granja, i, sobretot, per la salut. Cada vegada hi ha un major nombre de consumidors disposats a alimentar-se de productes ramaders de qualitat produïts segons criteris ecològics.

La ramaderia ecològica s'ha de considerar en el marc d'un sistema agrícola ecològic en el que els animals juguen un paper important tancant el cicles de nutrients, aportant fems per a l'adobat dels conreus i permetent ampliar la varietat de les rotacions amb la introducció de conreus farratgers.

El sistema de producció

Es rebutgen els mètodes intensius

de ramat, estabulació permanent, confinament prolongat, falta de lliure moviment, fermat dels animals, explotació en bateria i allotjament en ambient controlat.

El sistema de producció és extensiu o semiextensiu, tots els animals tenen accés a l'exterior, a fi de facilitar el pastoreig per al desenvolupament òptim. En el cas d'explotacions extensives, es proveeix els animals d'una zona de refugi adequada a les seves necessitats.

Els edificis per a l'allotjament del ramat disposen d'una adequada ventilació i il·luminació naturals, tenen prou espai per al lliure moviment dels animals, així com suficient àrea de repòs amb un llit de material natural.

Si volem tancar el cicle de producció, els aliments destinats al ramat ecològic han de provenir de la pròpia explotació. Com això no és sempre possible, es poden comprar aliments ecològics a altres agricultors inscrits.

Es procura al ramat una alimentació el més sana i natural possible, rebutjant productes com la farina de carn o les proteïnes del petroli i en cap cas s'afegeixen medicaments, hormones, estimuladors de la gana, conservants, urea, aminoàcids o altres substàncies amb els aliments destinats al ramat.

Tots els animals tenen un raonable període de lactància natural, rebutjant-se tècniques antinaturals com el deslletament precoç.

La ramaderia ecològica rebutja les tècniques antinaturals de sincronització de cels mitjançant esponges, hormones o qualsevol altre procediment artificial l'ús d'hormones per induir el zel, la transferència d'embrions i la ingenieria genètica.

Es procura que totes les pràctiques de maneig dels animals s'encaminin a assolir la màxima resistència a les malalties i a prevenir infeccions.

Quan es presenta una malaltia, l'objectiu és el de trobar la causa i prevenir futurs brots canviant les tècniques de maneig i si és necessari realitzar tractaments, es recorre preferentment a la fitoteràpia, aromateràpia, homeopatia, isopatia i altres tècniques naturals.

Situació a les Balears

Actualment, a les Illes Balears hi ha 93 explotacions ramaderes inscrites al Consell Balear de la Producció Agrària Ecològica, fent un total de 5.578 caps de bestiar. És un sector en gran procés d'expansió degut a la facilitat de reconversió de la ramaderia tradicional cap a l'ecològica.

L'Auditori sa Màniga continua oferint la seva programació d'activitats i espectacles durant aquest mes de juny

RECITAL

La soprano Ainhoa Arteta, acompanyada al piano per Roger Vignoles, havia d'actuar el diumenge 29 de juny a l'Auditori i, de fet, les entrades per al recital es varen exhaurir dues setmanes abans, però una repentina indisposició de la soprano va obligar a suspendre del recital. El programa inclou obra des Gounod, Bizet, Saint-Saëns, Obra-dors, Granados i Falla.

CURSOS DE CATALÀ

El Govern de les Illes Balears i el Consorci per al foment de la llengua ca-

talana i la projecció exterior de la cultura de les Illes Balears, organitzen cursos de CATALÀ PER A ESTRANGERS arreu de les Illes.

A L'AUDITORIUM SA MÀNIGA:
Nivell I Del 30 de juny a l'11 de juliol.
Nivell II del 15 al 26 de setembre.

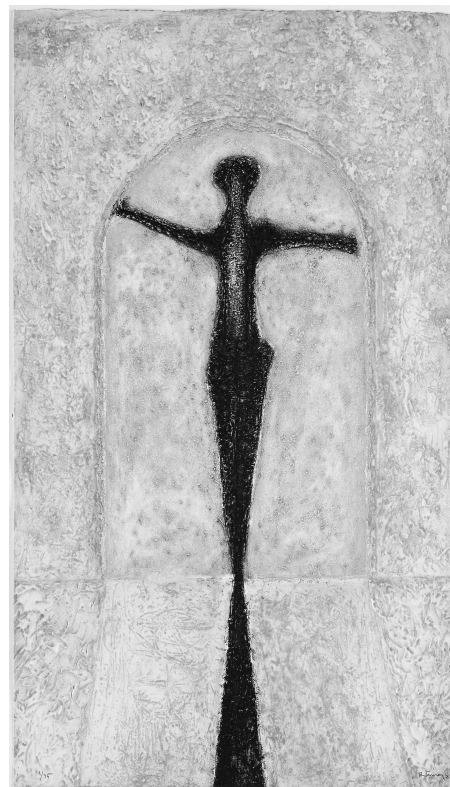
Informació i matrícula al 971587371

EXPOSICIONS

Es poden visitar a sa Màniga dues exposicions; a l'exterior, una mostra d'escultures del serverí Pedro Flores, que és part de l'exposició que acollí sa Màniga entre el 26 d'abril i el 22 de maig.

Per altra banda, la sala d'exposicions ofereix fins al 29 de juny una selecció de l'obra del mexicà Rufino Tamayo provinent de la col·lecció d'obra gràfica de la Fundació "la Caixa".

Rafel Umbert

Comunicats de premsa

VIOLÈNCIA DOMÈSTICA

La nit del 12 de juny, la Policia Local de Sant Llorenç des Cardassar va detenir un individu acusat de violència domèstica.

Els fets varen ocórrer quan, a les 22.00 hores, la Policia Local de Sant Llorenç fou avisada de què, en un establiment d'oci de la localitat de Sa Coma, un home havia romput un tassó damunt el cap d'una al·lota, a conseqüència del qual havia caigut en terra. Tot seguit sortiren defora i, segons diversos testimonis presencials, la va agafar pel coll.

Quan la Policia Local va arribar, les persones que ho havien vist assenyalaren un home espanyol de 35 anys que respon a les inicials D.B.C. com a

pressumpte autor de l'agressió, el qual va continuar amb la seva conducta amenaçant i insultant els agents; la persona agredida, que presentava diversos talls a la cara, va resultar que era la seva companya sentimental.

Després de detenir l'individu, i malgrat tot el que havia succeït, la víctima va decidir no denunciar els fets. No obstant això, la Policia Local, va obrir diligències amb l'objecte de posar aquests fets en coneixement de l'Autoritat Judicial.

ROBATORI

El passat 11 de juny, devers la una i mitja de la matinada, pareix esser que un home de nacionalitat espanyola

que respon a les inicials G.D.L., acompanyat de dos menors d'edat i conduint un Ford Festa blanc amb les matrícules tapades, va abordar algunes al·lotes de nacionalitat alemanya que anaven a peu en sentit contrari, a les quals les va sotstreure una jaqueta vaquera que una d'elles duia fermada a la cintura; també li volia prendre una bossa de mà. Per sort no li va causar cap lesió personal.

Després d'una batuda per tota la zona, la Policia Local de Sant Llorenç els va poder detenir per haver comès un robatori amb violència i va recuperar els objectes sostrets.

Els detinguts varen esser posats a disposició de l'Autoritat Judicial.

Francesc Juan

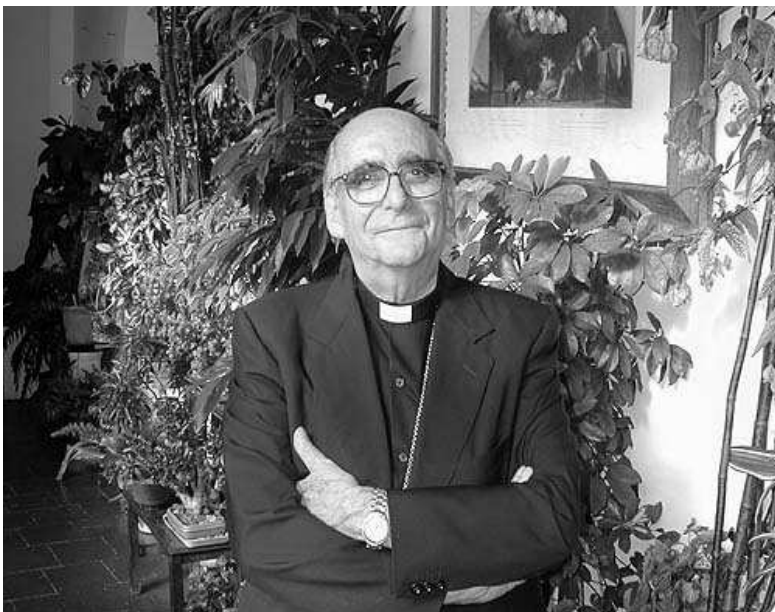

Davant la mort de don Teodor, Bisbe de Mallorca

Dia 18 de maig rebíem la trista notícia de la mort del nostre estimat bisbe d. Teodor Ubeda. És un motiu de dol i de pesar per a tota la diòcesi i la societat de Mallorca i per tant també per al nostre poble de Sant Llorenç. En nombroses ocasions havia visitat d. Teodor el nostre municipi i les seves distintes parròquies: visites pastoral, sagrament de la confirmació, benedicció d'instal·lacions o reformes significatives en els edificis i altres ocasions al llarg de trenta-un anys, especialment la pelegrinació juvenil a les ruïnes de la basílica paleocristiana de Son Peretó (que estan en el terme parroquial de Sant Llorenç), amb motiu del gran Jubileu de l'any 2000. Va ser un decidit impulsor de la construcció del nou temple de Sa Coma, i com a pastor molt preocupat pels temes socials, va donar empenta a l'extensió de la xarxa de Caritas per la zona de Llevant.

Com a bisbe postconciliar, d. Teodor sempre va tenir il·lusió i iniciatives en la promoció del laicat en tasques de responsabilitat i en la recerca de noves maneres de fer arribar la Bona Notícia de Jesús als sectors més allunyats de la societat mallorquina, especialment preocupat per la realitat del jovent i per l'educació dels infants i l'acompanyament a les famílies. Tots recordam el seu entranyable somriure, la seva capacitat d'acollir, d'escoltar, el seu talent dialògic i conciliador. Va destacar pel seu esforç en la promoció i ús de la nostra llengua i per la seva plena integració i valoració de la nostra cultura, arrels, tradicions i història.

A m b

aquestes lletres i en nom de les comunitats parroquials del nostre municipi, volem retre aquest darrer homenatge al qui ha vetllat com a pastor i bisbe per l'Església de Mallorca al llarg dels darrers trenta-un anys, durant els quals ha demostrat la seva preocupació i sol·licitud per tots nosaltres, un home entregat, que ha patit, ha lluitat, ha treballat infatigablement, per la causa de Jesús i per l'Evangelí, però que també ha estat un testimoni d'alegria i d'esperança, enmig de totes les circumstàncies.

En el seu cor sacerdotal, d. Teodor segur que cada dia ens tenia a tots ben presents a la seva pregària personal i quan celebrava l'Eucaristia: allà ell pregava pel seu poble i per tots els esdeveniments i preocupacions que li arribaven, i que ell presentava a Déu des del silenci del seu cor. Ara, nosaltres, que encara ens toca fer camí a la terra, donam gràcies a Déu per la tasca apostòlica de d. Teodor i ja des d'ara volem rebre amb els braços oberts el nou bisbe que l'Església ens enviarà.

Joan Font, rector de Sant Llorenç

Francesc Munar, rector de Son Carrió i Sa Coma

Angel Reigadas, vicari parroquial de Sant Llorenç, Son Carrió i Sa Coma

Tal dia com avui

Josep Cortès

ARA FA 105 ANYS

* Que es va crear la vicaria de Son Carrió. El primer vicari va esser Bartomeu Janer.

ARA FA 90 ANYS

* Que s'instaurà la parròquia de Sant Llorenç. El primer rector fou Jaume Pasqual, que dona nom el carrer de la rectoria.

ARA FA 55 ANYS

* Que les dependències del jutjat es traslladaren a l'Ajuntament.

ARA FA 45 ANYS

* Que el Cardassar va pujar per primera vegada a la Tercera Divisió.

ARA FA 30 ANYS

* Que es va arreglar el jardí de davant ca na Pisca, més conegut com la *Plaça del Quesito*.

ARA FA 25 ANYS

* Que s'inauguraren els primers establiments hotelers de Sa Coma: els apartaments Hausmann.

ARA FA 20 ANYS

* Que es va obrir una guarderia privada a l'Escola Nova.

ARA FA 10 ANYS

* Que s'inaugurà la plaça dels Morers, a la carretera d'Artà.

ARA FA 5 ANYS

* Que el Govern Balear va aprovar el Pla Mirall de Sant Llorenç.

Any Francesc de Borja Moll Un Moll combatiu... i modern

Francesc de Borja Moll no només ens va ensenyar el significat de les paraules o com s'havien d'escriure. Si pegam una ullada a la seva vida, veurem que sempre va mantenir una actitud dialogant, però ferma i segura quan feia falta. Una actitud que, per ventura, a molts d'habitants d'aquestes illes ens aniria molt bé a l'hora de defensar la nostra cultura.

Aquest tarannà ja el va exhibir de ben jove. Moll va néixer a Ciutadella i hi va viure durant els seus primers desset anys. A principi del 1921, va desembarcar a Mallorca, cridat pel manacorí Mossèn Alcover perquè l'ajudàs en la feina del que es convertiria, amb els anys, en el Diccionari Català-Valencià-Balear. Ben aviat, va poder comprovar que mossèn Alcover no es cansava mai de fer feina. S'aixecava a les 4 de la matinada i deia missa a les 5. Moll tampoc no quedava curt: s'aixecava a les 6 i mitja. Ho cregueu o no, Mossèn Alcover ho trobava massa tard i li va oferir un augment de sou si consentia d'aixecar-se a les 5, però Moll va trobar que a les 6 i mitja ja n'hi havia prou i s'hi va negar. Aquesta resposta és digna de tenir en compte si pensam que venia d'un al·lotet de desset anys, però més encara si recordam que el caràcter rústic i agressiu del mossèn. Amb el temps i la convivència, Moll va tenir més d'una ocasió d'enfrontar-se a les idees d'Alcover, sempre per qüestions filològiques i d'enfocament del diccionari. Encara que Alcover sovint manifestava el seu punt de vista amb crits i manotades, la perseverança i el caràcter més serè de Moll varen acabar guanyant totes les batalles.

Va tenir més d'una ocasió per demostrar la defensa que feia dels seus principis i de tot allò que considerava just. Una vegada, havia de pronunciar una conferència a Lleida, però el governador civil només l'autoritzava si la deia en castellà. Varen començar les negociacions per intentar convèncer el governador que no era gaire lògic que una conferència sobre qüestions lingüístiques del català, a Lleida, es fes en castellà. Però el governador no va voler ce-

dir: just abans de començar, va arribar una ordre seva ratificant la imposició del castellà. Moll, que esperava darrera una cortina per pujar a la tarima, es va posar dos dits a la gargamella, va fingir ronquera i va dir: "estic afònic". La conferència es va suspendre. Però el rumor de la veritat i de l'actitud tancada del Govern Civil es va escampar ràpidament per tot Lleida i, al cap d'unes setmanes, tothom estava més a favor de parlar català que mai.

L'any 1956, Moll estava pronunciant una altra conferència a la Universitat de Barcelona quan, de cop, es varen presentar dos policies amb l'ordre d'acabar-la en castellà. Mentre Moll continuava parlant, els organitzadors varen intentar raonar amb els policies. Els varen dir que era absurd que una conferència començàs en un idioma i acabàs en un altre. No tenia sentit. Els policies ho varen entendre i varen cridar el governador civil per demanar instruccions, però aquest es va encaparrotar en l'ordre. Així que varen passar un paperet a Moll, que era dalt de la tribuna. Moll es va aturar i només va dir: "El delegado gubernativo exige que la conferencia termine en castellano. La conferencia ha terminado." Va recollir els papers i va davallar de la tribuna. Ja podeu imaginar el trull que es va formar dins la sala i la indignació dels qui l'escoltaven. També és bo d'imaginar, però, que la presència policial els va dissuadir de dur les seves queixes massa més enfora.

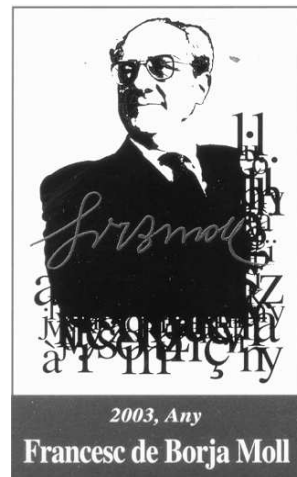
Un dels aspectes que podrien parlar més a favor de la seva valentia podria ésser la seva tasca al front de l'editorial que ell mateix va crear. L'any 1937, en plena Guerra Civil, fa aparèixer la col·lecció "Les Illes d'Or", dedicada d'una banda, a mantenir i escampar les obres dels grans autors, com Costa i Llobera o Ruiz i Pablo i, de l'altra, a donar a conèixer nous valors literaris d'aquells anys, com l'eivissenc Marià Villangómez. Aquesta col·lecció demostrava que, a més de les rondalles, es podien llegir en català poesia, novel·la, teatre i assaig, o sigui, les quatre branques bàsiques d'una literatura. L'any 1954 co-

mençava una altra col·lecció, "Raixa", encara més ambiciosa, ja que no només hi tenien cabuda autors i temes de les Balears, sinó també del Principat, del País Valencià i del Rosselló. "Raixa" significava la incorporació d'una empresa mallorquina a les activitats editorials de tota la comunitat de llengua catalana. Tal volta aquesta tasca sembla senzilla, però encara avui, les relacions editorials i de distribució de llibres entre els territoris que parlam una mateixa llengua no són tan fluides com caldria.

Però no només els fets varen demostrar la valentia de Moll, sinó les seves idees. No heu de pensar de cap manera que, perquè Moll es va passar tota la vida estudiant llengües i literatures, era un home antiquat i capellanesc. Res més enfora de la veritat. Llegint les seves memòries ens trobam amb comentaris molt moderns. Tant, que encara avui a qualcú li semblaran revolucionaris. I en canvi, no se'ls pot negar sentit comú i unes bases ben sòlides. Per exemple, quan diu que l'estat natural de les persones no és la monogàmia, és a dir, una única parella, sinó vàries. En el volum titulat Els primers trenta anys, podem llegir les paraules següents:

La monogàmia és una necessitat que s'imposa per motius de salut i de finances. Si no fos per això, crec que tots els països tendrien per normal la poligàmia. O almanco, una modesta bigamieta. Això, parlant entre nosaltres, em sembla respondre tan de ple a les exigències de la naturalesa de l'home com a la del gall. Però què hi farem! Ni la salut ni la butxaca permeten aquest estat ideal.

En definitiva, Moll, això de tenir més d'una parella, no ho veia tan desencaminat.

AUDITÒRIUM SA MÀNIGA
(original a Graphis)

Set envasadores d'aigua, distingides amb un segell de qualitat

La Conselleria d'Economia, Comerç i Indústria ha concedit el distintiu "Aigües de Qualitat" a set envasadores d'aigua de les Illes Balears. Aquesta campanya, finançada pel Consorci per al Desenvolupament de les Illes Balears, pretén, dins la promoció de productes agroalimentaris balears, fer una promoció especial destinada al sector de les aigües envasades, ja siguin minerals o de manantial. Així, es volen donar a conèixer les indústries de l'aigua a les Illes Balears, ja que contribueixen a un equilibri econòmic del territori.

Són set les envasadores que han estat distingides per aquesta conselleria: la menorquina l'Anzell, i les mallorquines Binifaldó, Font des Teix, Bastida, Ca l'Abat, Font Sorda i Font Major. Per donar a conèixer aquestes aigües s'han repartit uns 60.000 tríptics a tots els hotels i restaurants de les Illes, a més d'insercions de cunyes publicitàries a la ràdio i instal·lació de panells publicitaris. A part de les qualitats d'aquestes aigües, gràcies a les quals varen ser declarades, en el seu moment, d'utilitat pública, el més important és el seu agradable sabor, i la sensació d'estar bevent aigua de qualitat. Realment els consumidors coneixen la qualitat d'aquestes aigües. Les garanties higièniques i sanitàries no només es mantenen sinó que han anat en augment amb els avenços tècnics i les exigències legals actuals; i tot plegat fa que l'Anzell, Binifaldó, Font des Teix, Bas-

tida, Ca l'Abat, Font Sorda i Font Major figurin en la relació de les aigües minerals i manantials reconegudes a l'estat espanyol i algunes d'elles publicades en el Diari Oficial de les Comunitats Europees.

La marca Producte Balear

Així, la marca Producte Balear garanteix als consumidors que els productes que la porten han estat fabricats a les Illes Balears amb unes determinades condicions. Així mateix, entre els consumidors, aquesta marca és sinònim i garantia de qualitat i de producte elaborat a partir de matèries primeres produïdes a les Illes Balears.

Les envasadores d'aigua, així com altres in-

dústries balears, des de fa un parell d'anys, han adoptat una política molt encertada que és la modernització de les seves estructures productives, l'aposta decidida per la qualitat i un canvi d'imatge dels seus productes que els fa molt més atractius al consumidor. Avui en dia no basta saber que un producte és bo, sinó que s'ha de demostrar cada dia.

A Mallorca arriben dotze milions de visitants a l'any, un percentatge important cerca alguna cosa més que sol i platja. Un vi, un oli, una aigua de qualitat... i són els pagesos, els artesans i els industrials els que, amb el seu esforç constant, fan de les Illes Balears quelcom més que un simple referent de sol i platja, una terra capaç de projectar el seu passat creatiu cap als majors reptes de modernitat.

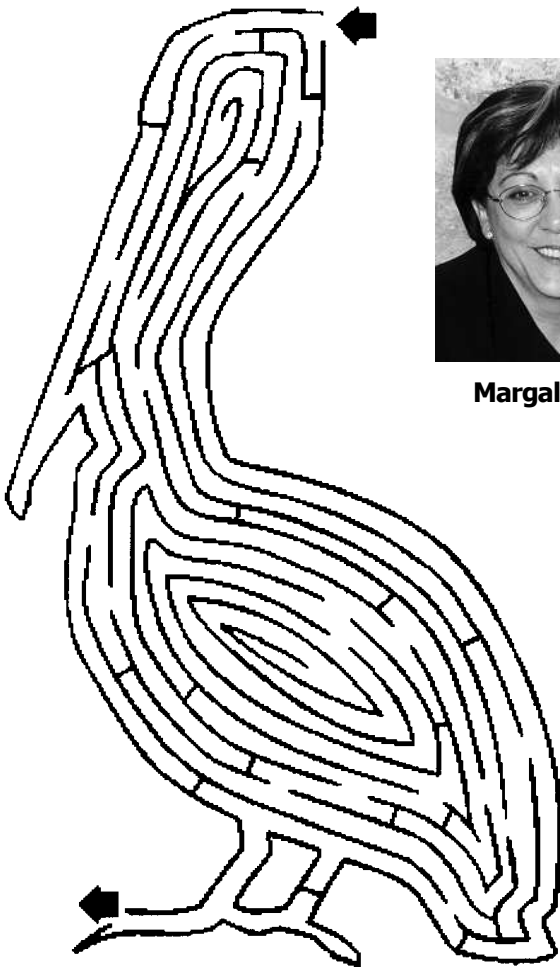
Per això, la denominació de Producte Balear ha esdevingut, avui dia, tot un símbol de feina ben feta, fruit d'una tasca constant que recull el millor de la nostra tradició, i que fa del repte de qualitat la seva bandera davant uns consumidors cada cop més exigents.

Així, Producte Balear, certifica la procedència il·lenca dels diferents productes aportant un important element de diferenciació tant per als consumidors com per als productors i comerciants.

1.- Segueix el camí fins a trobar la sortida:

Margalida Fiol

2.- Endevinalla:

No té arrels,
branques ni soca
I ple de fulles està.

3.- Sopa de lletres:

Cerca 5 noms de nina i 5 noms de nin.

M	A	R	I	A	B	W	F	G	U	U	I	L	Z
U	I	N	P	N	Q	P	E	S	O	J	S	Q	J
J	N	Z	R	D	C	B	R	S	A	O	A	M	L
H	A	R	C	R	I	S	T	I	N	A	B	S	H
M	I	Q	U	E	L	D	K	Q	B	N	E	U	S
O	G	L	L	U	I	S	Z	R	S	D	L	U	Q

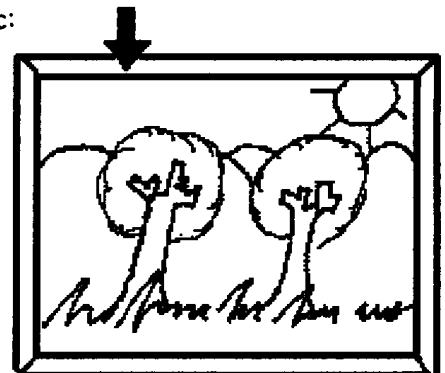
4.- Calcula i completa:

6	x	2	+		=	16
-		+		+		-
4	x		-	8	=	8
x		-		-		+
	-		x		=	
=		=		=		=
14	-		+	9	=	20

5.- Sabies aquesta dita?

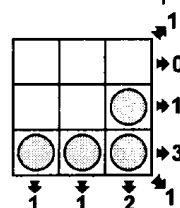
En el juliol, guanya
més el qui està a
l'ombra que el qui
està en el sol.

6.- Jeroglífic:
Nom de nin

Solucions al número anterior

2.- Situa les quatre fitxes sense equivocar-te:

3.- Els peixos iguals són: L'1 i el 3.

4.- Endevinalla: El meló

Jaumet: Hala idò, ja han passat ses eleccions i han mort moltes il·lusions; aquests quatre somiadors se creien que es vells tendrien temps d'arreglar es nostro petit món, però no, el PP, amb so recolzament dets hotelers, els han destrossat i això que tan uns com ets altres pensen: de demà no en parlaré, és ara que vull estar bé; lo que véngui demà ja s'arreglarà. Ara, després d'haver tengut aquest pensament en veu alta, qui vulgui començar pot començar.

Ramon: Idò ja que has parlat d'hotels començaré jo: com que pareix que tu també estàs en desacord amb so desmesurat desig dets hotelers de replegar avui sense pensar en demà, ara vos recordaré una petita història des temps de ses vaques grasses. Vos ne recordau de quan a Cala Millor sa setmana des Turista o pes carnaval se feien carrosses i se disfrassaven? Es motiu oficial d'haver-se eliminat es sa reforma des passeig Colom, que no se pot tallar sa carretera de darrera. Jo deman: no se tallen carreteres quan se fa una volta ciclista o per altres motius? No serà que ses carrosses els costaven quatre duros d'una persona fent feina per fer-la més guapa? Això duia dos o tres mil turistes més durant una setmana i si s'hagués promocionat n'hauria duit més, però com que no els necessitaven, era una pèrdua de doblers i no s'adonaven de sa propaganda, a més de fer equip des personal dins la casa. Ara el món ha canviat i com es natural ses idees dets hotelers també haurien de canviar i no quedar subjectes només an es rendiment monetari des moment.

Tomeu: Jo també parlaré de lo meu i començaré amb el Reial Madrid, que ja té en Beckham -un altre crack publicitari-. I ara qui rep, en Figo o en Guti? Si fos jo, es qui intentaria vendre, ara que encara té nom, és en Figo. Quan fitxarà un central el Madrid? No véreu es nin Torres com se divertia jugant contra sa defensa del Madrid. No ho veren en Florentí i en Jordi Valdano? I en Casillas, qui l'ha d'espavilar? Perquè segurament, tant a sa porteria com a ses sortides sigui un dels millors porters d'Europa, però ja sia per por o per respecte, aa defensiva qualsevol juvenilet la col·loca millor. I del Barça, què n'han de dir? De moment, maldament hagi dit

mentides damunt es fitxatges, el senyor Laporta pot ésser un bon president.

Xesc: Ja hem deixat explaiar en Ramon i en Tomeu, per tant jo també aniré a lo meu. Què ha passat realment a sa Comunitat de Madrid? Segons es líders des PP s'ha tornat demostrar sa manca de direcció dins es PSOE. Aquí se pot interpretar de dues maneres: Es mallorquins saben com a Mallorca s'ofereiren 100 milions de pessetes per una simple batlia. Quant val sa Comunitat de Madrid? -i amb això no vull dir que sia es PP s'ofrenant-. I per altra part, si repassam es discursos catrastofistes dedicats a ses Balears per guanyar ses eleccions, mos adonarem que des des President, passant per sa seva Ventafocs, no hi ha ni una coma de diferència: escoltat un, escoltats tots. Què es més democràtic, sa disciplina militar des PP o deixar que es teus militants fiquin qualque vegada sa pota per sa llibertat que concedeix es PSOE. Triau.

Julia: En Xesc se preocupa massa des Govern Nacional, jo m'estim més parlar des local, i seguim amb ses peticions. An es nou Consistori li demanaria: amb se torrent tan ample i tant ràpid que tenim, no seria convenient retirar sa macada i l'altra brutor davallada per les pluges d'enguany, no sia cosa que així i tot se mos torni embossar?

Jaumet: Jo trob sa necessitat de veure més policies en sa nit i també per foravila, perquè se sent massa renou i foravila no esta gens protegit. Tu Ramon no volies parlar de sa vorera de mar?

Ramon: Es Parc de la Mar, un des llocs més emblemàtics de Cala Millor, està com abandonat, manquen números en es rellotge, sa font no té aigua i quasi sempre està bruta. Una idea: es carrers de Cala Millor, des de s'Hotel Don Juan fins an es Marina Park, jo els faria peatonals, només deixaria entrar ets autobusos amb sos clients i es camions de càrrega i descàrrega. Això té s'avantatge que crearia seguretat i llevaria molt de renou. I ets aparcaments? Sempre són un problema; se podrien aprofitar es solars que té s'Ajuntament amb pins sembrats, encara que no sia massa lo seu deixar es cotxo davall es pins, és clar, durant una temporada es regidors s'haurien d'amarar, però quan es personal hi estàs avesat ho agrairia. A sa pro-

pera en treure més perquè ara ha arribat s'hora de donar pas an en Mariano.

Mariano: Jo, perquè vegeu que no només pens en so sexe i que també em cultiu, voldria felicitar i demanar-li sa formula que utilitza en Turnick, perquè hi ha homo que fa cinc anys que va amb sa mateixa dona i no l'ha vista mai en pèl i ell en dos dies en fotografia una catefa, els fa sortir per sa caixa beneita i en es diaris locals des pobles d'aquestes senyoretas. Ah!, i segons tenc entès, ni tan sols les convida a fer una xucla. Abans de sa meva historieta vos explicaré es significat d'unes paraules que no surten ni en es diccionari de sa Reial Acadèmia. **Jovenella:** Conjunt de curves capaces d'adreçar s'única curva que té s'homo. **Bust:** Sa meitat de dalt d'una estàtua sense mans, o sa part de sa dona on s'homo sempre tendria ses mans. **Caragol:** S'insult més gros que li poden dedicar a un homo, amb una sola paraula: li diuen banyut, rastrer, bavós, asexual i inadapdat, ja que sempre ha de passejar ca seva damunt s'esquena. Hala, i ara anem per s'historieta: Dins un compartiment d'un tren hi ha un senyor madur i amb sa cartera plena, enfront, una jovenella provocativa, bon escot, minifalda... Aquell homo, en un moment donat li diu: mira nina aquí dins som tu i jo tot sols, tu no em coneixes i jo tampoc en conec, per això m'atrevesc a oferir-te trenta euros si em mostres ses braguetes, aquella nina s'axeica drete, agafa es trenta euros i se treu sa faldeta i queda en braguetes. Al cap d'una estona aquell senyor, que anava fent gas, li diu: quaranta te'n don si et treus es jersei; aquella nina sense dir res se torna axeicar i se treu es jersei. A aquell homo sa sang li puja un poc més amunt i li diu: setanta si et treus es sostens. Allò ja el va destrempar quasi de tot i li diu: te'n donaria cent si et treies ses braguetes; aquella nina agafa es cent euros i se treu ses braguetes. Aquí, ell ja va perdre es capet de tot -sobretot es d'abaix- i li diu: nina, sé que no tenc dret a què arribem an es final, però hauriem de fer s'amor; posat preu. I ella, que encara no havia dit cap paraula, li contesta: te cobraré seixanta euros com cobro a tothom.

Juny brillant, juny abundant

Antònia Galmés

CANÇÓ DE SES VERITATS

Vols que et diga ses veritats
que són unes coses clares?
Cada cosa a son temps;
d'estiu, cigales.
Un aucell qui no té ales
no pot volar.
A una casa sense pa
no estan contents.
A una jaia sense dents,
dau-li es pa moll.
Una gerra sense coll
no està acabada.
I a una bóta buidada
no hi ha que punyir.
Es nostro morir
s'acosta cada hora.
A ses parts d'enfora,
no sé què s'hi fa,
i per haver-hi d'anar
me sap com a greu.
Qui pledeja amb Déu
mai guanya.
Ses regles d'Espanya
s'usen així.
Qui s'aixeca dematí
pixa allà on vol.
Val més dur dol
que morir-se.
Qui jura ver
no jura fals.
En es llocs alts
bones mirades.
Ses torrentades
van cap avall.
Es fadrins dins un ball
van orugats.
Ets homos gats
caminen tort.
No hi ha com la mort
per fer plorar.
En el món no hi ha

com sa riquesa,
perquè sa pobresa
ningú la vol.
Un llum en es sol
no fa claror.
Un homo traïdor
fa dues cares.
Es colls d'es frares
tots són peluts o pelats.
Vet-aquí es cuento
de ses veritats.

Com és vella revenjoli!
Ja ho va dir un olier:
"Una olla, per estar bé,
ha de mester sal, pebre i oli".

Enc que sia jovenet
som ben trempat per fer riure.

Ella fa punt de ganxet
i mos bastarà per viure.

Un ramell vull enviar
a la vista de la gent:
duc confits i aigordent
i xigarros per fumar.

Sant Pere és a vint-i-nou
i sant Marçal és a trenta,
i l'endemà ja mos entra
es primer de juliol.

Sant Joan Pelut,
carregat de banyes,
amb unes castanyes
i un peuet menut.

(Del Cançoner popular)

COCA D'ALBERCOC AMB SOBRASSADA

Ingredients:

200 gr de sobrassada, 175 gr de sucre, 15 gr de llevat, tres ous, un pessic de canyella en pols, 500 gr de farina de força, 100 gr de saïm, 1 dl d'aigua, albercocs.

Preparació

Feis un ferment amb el llevat, l'aigua i un poc de farina. Procurau que la massa quedi un poc clara i deixau-la tovar fins que dobli el volum. Després afegiu-hi els ous, el sucre i el saïm, pastau-ho ben pastat amb la resta de la farina i deixau-ho tovar una vegada més. estiurau la massa damunt una llauna amb vorera alta, untada amb oli fins que quedi una capa no molt gruixada i deixau-la tovar fins que es tripliqui. Col·locau-hi els mitjos albercocs amb la part buida cap a dalt i al seu costat posau-hi trossos de sobrassada. Procurau que els trossos quedin col·locats simètricament. Posau-la a coure a

**Per a ser taula gustosa
un poquet de cada cosa**

foc fluix 190°C. Empolvorau la coca amb sucre i canyella en pols.

La por a la llibertat: Hitler

Crom el Nòrdic

En aquest quart i penúltim capítol de *la por a la llibertat*, analitzo la psicologia d'un dels partits polítics més opressors de la història de la humanitat: el nazisme. (Una altra història és com els dictadors han jugat a endolcir o a justificar les atrocitats que han comès contra la humanitat en el seu règim polític: ara en veurem una mostra). Fer una anàlisi molt complerta del nazisme ompliria un llibre (a ben segur criticat pel PP i pels poders de dretes); aquí en farem una anàlisi bàsica, encara que, per raons d'espai, inacabada. Anem a veure.

Hi ha dues opinions sobre el nazisme. La primera, que va ésser un partit creat bàsicament per raons emocionals i psicològiques. La segona, que va ésser creat per motius econòmics. En realitat, sembla ésser que actuen al mateix temps (o, almenys, que existiren ben clarament) motius d'un caire i de l'altre. També estaren entrebarregats motius tant psicològics com econòmics, (molt diferents als del nazisme, evidentment!), en la gènesi i consolidació del cristianisme, però això ho comentaré en una altra ocasió. Sobre les motivacions psicològiques que se solen atribuir al nazisme, estic d'acord amb Fromm en què són equivocades: segons molts comentaristes, una barbaritat com la del nazisme només podia ésser comesa per desequilibrats mentals com Hitler i els seus seguidors. El nazisme, diuen, fou purament irracional i exaltat. Contra això, Fromm oposa que el nazisme sí posa motius racionals (i comprensibles) per a la seva doctrina: arguments similars als que han utilitzat dictadors de tots els temps, àdhuc demòcrates de dubtosa confiança com els dos Bush. (No vull amagar que no faig un resum històric complet de les doctrines de Hitler).

En primer lloc (parlo tant de la psicologia com de la sociologia del partit de Hitler) cal dir que aquells que en principi s'haurien pogut oposar al règim de Hitler i els seus (la classe mitja-baixa), aviat es deixaren anar per les circumstàncies i fins molts acabaren fent-se seguidors seus. La raó és que la condició econòmica d'Alemanya havia empitjorat, cosa que feia veure poc viable les aspiracions dels socialistes i la gent d'esqueres. N'hi havia que, teòricament, seguien creient en el socialisme, però, en la pràctica, havien abandonat tota esperança de què es complís. (No es estrany que en el futur els detractors del nazisme n'hagin acusat el seu caràcter oportunista).

Hi ha un altre aspecte també molt important per a l'avenç de la doctrina nazi: el nazisme donava un aspecte de seguretat interna, de dignitat, d'opressió eficaç contra la rebel·lia, de proteccionisme contra el perill extrínsec de les altres comunitats, com ara la jueva (naturalment, la por és un dels *leitmotivs* més forts de les ideologies racistes: àdhuc Bush fill no para de justificar les seves barbaritats "doncs (amb la Guerra a Afganistan i a Irak)) impedeixo que hi hagi un nou onze de setembre"), fins i tot el nazisme assegurava d'ésser un partit plenament identificat amb la

realitat alemanya del seu temps. Molts preferien formar part del partit majoritari d'Alemanya (el nazisme) que romandre ideològicament sols; preferien estar al costat del més fort que donar suport al feble. Naturalment, el règim de Hitler no donà a Alemanya ni la dignitat, ni el benestar social, ni l'econòmic que prometia, ni a la classe baixa ni a la mitja, per més que el nazisme resultés un eficaç "consol" psicològic.

Hi hagué dos altres factors importants per al nazisme: la debilitat econòmica (deguda a la inflació), que afeblí l'anterior govern democràtic, i la família (els fills cada vegada es ressentien més de l'educació paterna, i els elements d'autoritat (pares, monarquia, estat) s'afeblien: el nazisme prometé una millora social i ètica que molts es cregueren). En aquells temps, la fe en l'individu s'afeblia, i la creença en una doctrina severa de la comunitat (que incloïa aspectes antidemocràtics) es feia de cada vegada més forta. Així, doncs, en l'ambient de l'Alemanya de la primera meitat del segle en les classes baixes se sentia cada vegada més respecte envers l'imperialisme de Hitler: els obrers estaven desil·lusionats per la constant regressió política, i per la impotència individual (que el nazisme suplantava per la submissió cap a un poder "segur"), els co-

Passeig Marítim de Cala Bona, 10
07559 Cala Bona - Mallorca
Tel. 971 58 53 24

Joyeria MAR

munistes cada vegada se sentien menys vinculats als ideals marxistes i els capitalistes veieren que el nazisme afavoria els seus interessos econòmics. (A aquest respecte, cal dir que Hitler deia ajudar les classes mitges i baixes, però en realitat servia més, naturalment, als interessos de les classes altes i riques).

A aquest respecte, cal dir (no és poc important), que el nazisme ofería a les classes mitges i baixes una satisfacció perversa i sàdica (el sadisme és per a mi la passió per fer mal, i no sempre ha d'estar vinculada amb la sexualitat, encara que en sigui el significat més utilitzat): el gust per fer mal a les classes oprimides. Els jueus, els comunistes, les classes més desfavorides, els partidaris dels enemics d'Alemanya (com ara els anglesos o els francesos) i d'altres eren les víctimes preferides del poble alemany (o almenys de la majoria hitleriana). Aquest maltracte macabre (i la sensació (desaconsellable) de superioritat moral que comporta practicar-lo) foren un al·licient per a la classe econòmicament empobrida d'Alemanya (a la que el nazisme pràcticament no ajudà a sortir de la pobresa).

Hitler, com qualsevol dèspota ansiós d'arribar al poder, tenia en compte qualsevol sistema per a aconseguir més candidats a la seva política. Un d'ells eren els mítings, els discursos de multitud. Tenia fins en compte les hores que es feien per tal que tinguessin més impacte ("si fem els discursos de nit, la gent, adormida, és més crèdula davant del discurs", assegura aquest gran dèspota de la humanitat). També Hitler sabia que, quan la gent es troba envoltada de molts que creuen de la mateixa manera, la seva resistència davant les idees del discurs s'afebleixen: per això procurava fer mítings amb freqüència.

Un exemple ben clar de la seva falta d'escrúpols per obtenir poder fou que utilitzà les doctrines de certs pensadors, sense dubte deformant-les. Mencionaré cinc exemples (però només el primer és mencionat per Fromm; els altres quatre són afegits meus).

El primer exemple és Darwin el primer teòric de l'evolució). De tots és sabut que creia en la doctrina de l'evolució de les espècies. La més forta so-

breviu perquè està oprimint la més feble. És l'instint de conservació. No obstant, Darwin creia que la cultura ajudaria a fer l'home més assenyat i a evitar sentir-se esclau de l'instint de sobredominació; però aquest últim aspecte de la seva teoria és ignorat per Hitler, a qui li agradava creure en l'aspecte més fred de Darwin: el poder. A Hitler li agradava (com a mostra de la "inevitable" tendència natural de què el fort domini el feble) agafar ratolins, tirar-los unes poques molles de pa i veure com es barallaven per obtenir-les.

El segon exemple és Jesús. Segons Hitler, el primer cristià morí precisament ajusticiat pel poble jueu: és per això que és "natural" que els aris es vengin dels jueus. El que oblida Hitler (entre d'altres coses de la doctrina de Jesús), és que Jesús, ajusticiat o no pel poble jueu, era indubtablement un jueu (no renuncia a la condició de jueu ni quan fou ajusticiat; recordo que accepta amb serenitat la seva pena capital i no en culpa els jueus).

El tercer exemple és Frederich Nietzsche, teòric del superhome. Tot aquell que vol criticar la doctrina de Nietzsche menciona aquest com a "nazi" (o sigui, predecessor del nazisme). Segons Hitler, la doctrina de la voluntat de poder nietzscheana és la voluntat de la raça superior, del més fort. El fet que la germana de Nietzsche, Elisabeth Forster-Nietzsche, fes una falsa adaptació de les idees de Nietzsche al nazisme, sense dubte ajudà a aquesta apreciació. La germana de Nietzsche estigué casada amb un antisemita nazi, i ella mateixa era nazi; en canvi, el mateix Nietzsche (està testificat) odiava els antisemites i el seu mateix cunyat, i les relacions amb sa germana sempre foren difícils). Però quan Nietzsche parla de la voluntat de poder, sempre parla de la voluntat de poder de l'individu, mai del governant dèspota, Nietzsche sempre recomana a qui es vulgui fer de superhome que s'aïlli de la societat i que se separi en un ambient molt solitari, un consell que queda molt lluny del de fer-se un dèspota "sociable" que governi aixafant tots els drets individuals a favor de la "superior" raca ària. És interessant fer una puntuació: és cert que la majoria de mem-

bres de l'alemanya hitleriana acceptaren la versió de Nietzsche feta per Elisabeth, però d'altres la refusaren, per veure en l'individualisme del Zaratustra un perill per a la doctrina nazi (veure la web <http://www.xtec.es/~lvallmaj/barrinou/nieenlla.htm>).

El quart exemple d'"utilitzat" per Hitler (quants més exemples puguem donar de la falta d'escrúpols de Hitler, millor!) és Hegel, potser el pensador més desconegut dels cinc. Hegel (no explicaré ara detalladament la seva filosofia, com tampoc he fet amb Nietzsche), en la seva doctrina, remarca que la societat (i el seu "coneixement absolut") és més important que l'individu. Així, la glòria de Grècia, de Xina i de Roma dona pas a la glòria de l'estat prussià ("nosaltres som guardians del foc sagrat que va ésser creat amb el poble jueu", era una frase coneguda de Hitler). Hitler pretén amb això que Hegel hauria vist bé com el més fort duria a terme la causa "de la comunitat" i com el hegelianisme era una justificació a les seves barbaritats; però no hi ha cap prova de què Hegel ho cregués així, i sembla que, quant a visió de la societat, estava més aprop de Jesús que del mateix Hitler. Cal dir que hi ha altres interpretacions de la doctrina de Hegel: existiren grups de joves hegelians d'esquerres, i l'exemple més conegut dels quals és Marx, qui llegí Hegel, s'hi veié influenciat i el prengué com una inspiració per a fer la doctrina materialista del comunisme.

El cinquè (i últim) exemple és Malthus, economista i demògraf, una figura, que jo sàpiga, poc coneguda; però les seves doctrines (maltusianisme i neomaltusianisme) consisteixen en la reducció de la natalitat, en evitar la densitat de població i en el sistema polític lliurecanvista (que proposa una política de salaris que reguli el cost de les necessitats més bàsiques). Les doctrines del nostre economista deixaren una evident influència en la posteritat. Doncs bé, la interpretació "maltusiana" de Hitler diu que el "millor" per a controlar la població és, precisament, exterminar els jueus. No cal dir que, per a Malthus, el control de la població es basava principalment en el control de la natalitat i no pas en crear camps d'extermini.

Els amors de Galatea (Continuació)

Isabel María Muñoz Carrión

NA GALATEA DEL SEGLE XXI Viena, tardor 2002

Tot l'estiu el va passar na Galatea per les costes de la Mediterrània, seguint les trajectòries marcades pel tercer mil·lenni: l'amor lliure i el viure nocturn, fer de la nit el dia i del dia la nit. Malgrat haver conegut els centres més atractius per allò, fent de la nit i vivint aventures amoroses de tota mena, aquest tipus de vida no la satisfà. Ella..., dolça, tendra, delicada no pot assolir el *modus vivendi* de l'època. Du sang grega i, a més, és romàntica. El segle ideal per a ella hagués estat el XIX: on el sentiment impera damunt la raó; on no existien obstacles per al triomf de l'amor. L'amor viscut als clars de lluna, als països exòtics...

Malgrat visqui Galatea al segle XXI cerca una persona que sigui capaç de donar-ho tot per l'amor. D'aquí que sempre dugui *in mente*, "el doctor Zhivago".

De Nereus, senyor del mar i pare de les nereides, havia sentit dir moltes vegades que Viena era una de les ciutats més belles d'Europa. I vet-aquí la nostra nimfa, sempre errant i donada a l'aventura, creuant els estrets dels Dardanels i del Bòsfor i els mars Màrmara i Negre, nedant contracorrent Danubi amunt. Recreant els sentits i l'esperit al llarg del recorregut per tota la vall, fins arribar a Viena.

Fent honor a Garcilaso, que va elegir el nom de la nostra nereida per protagonista del gran amor de la seva vida, Isabel Freire, s'acomodà a l'illa del Danubi, on va viure exilat el poeta.

Viena, reminiscència del passat

Viena, ciutat europea
diferent de la resta.

Amb un segell
molt acusat.
Monumental pels
edificis nobiliaris
de ranci llinatge.
Famosa pels
palaus imperials:
Belvedere, notable

pels jardins.
Lloc de festes
a la seva època.
Schönbrum, residència d'estiu
de la família imperial
-entre altres de Sissí
i de Francisco José-.
Sumptuosos com a ningú.
Patrimoni de la humanitat.
La sèrie d'edificis a destacar
és tan nombrosa
que resulta òbvia
la seva enumeració.
Les construccions modernes
apareixen acoblades
junt a les antigues,
sense rompre harmonia.
Però l'al·licent de la ciutat
estreba en la seva consecució.
Tot és assequible a Viena,
des dels mitjans de locomoció
fins la contemplació de l' art.
No existeix el renou...!
No existeix la contaminació...!
Les tertúlies de cafè,
(i això, em recorda
Madrid als començaments del segle XX,
on es podia veure Valle Inclán
amb la llarga i poblada
barba d'atzabeja
que assistia amb assiduïtat
a la mateixa cafeteria)
han fet eco en el passat:
Landtmam café, com exemple,
al qual va donar prestigi,
Sigmund Freud
amb la seva assistència quotidiana.
Les teories i els mètodes
del psicoanalista
fan que sigui Viena la ciutat
on actualment se celebren els congressos
de psiquiatria i de neurologia,
a nivell internacional.

VIENA (haikais)

I
Viena, l'urbe
de la tranquil·litat
i del bon gust.

II
Dels teus palaus,
la sumptuositat. De
les gents... senyoriu.

III
Sissí, emperadriu

Plegats, l'amor
i la bellesa, en tu
varen viure.

Viena, bressol d'emperadors i de músics

Glòria dels Àustries!
Del món, tots poderosos.
Dins els teus palaus
la música, immortal
-qual eco celestial i eteri-
per sempre va vibrar.
Maria Teresa, la teva labor,
estèril mai no fou.

Surt la música al carrer.
La imposes com a matèria
obligatòria a la tasca educativa.
Els infants la viuen
i l'absobeixen.
Goig de l'esperit!

Els grans músics
a Viena acudeixen,
deixant una empremta inesborrable
per al present i per al futur.

Haikais

I
Mozart, dins Schönbrum,
als sis anys actua. El pas...?
Proud... immens!

II
Viena, dels grans
músics l'atracció:
els Strauss, Schubert...

III
Sord, Beethoven
a Viena, entre altres,
compsa l'Heroica.

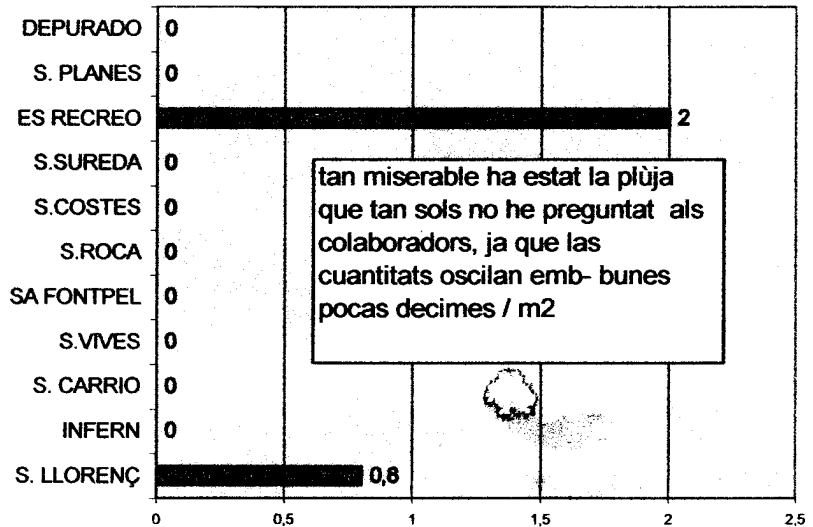
IV
Johann Strauss
Strauss, gloriós
pels teus valsos. Kursalon
famós serà.

(Continuarà)

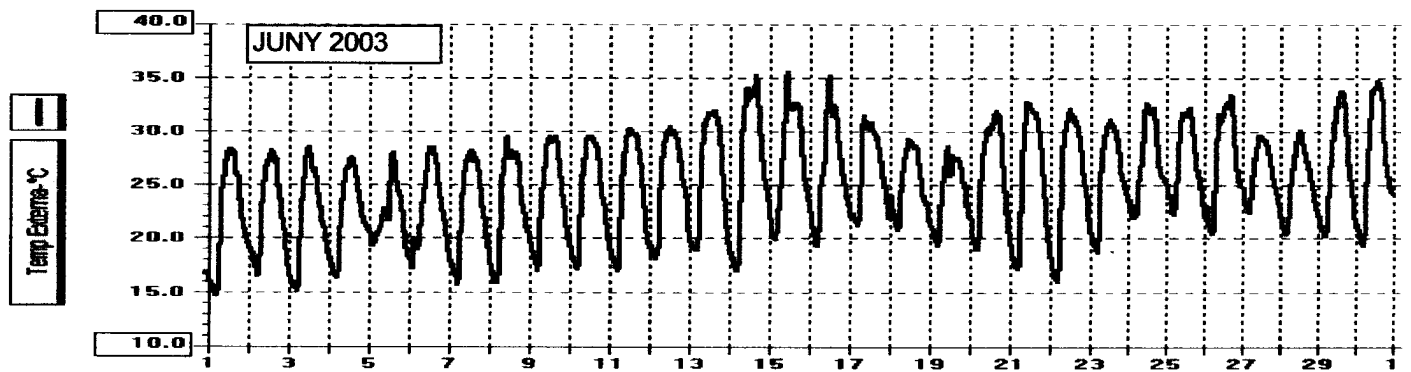
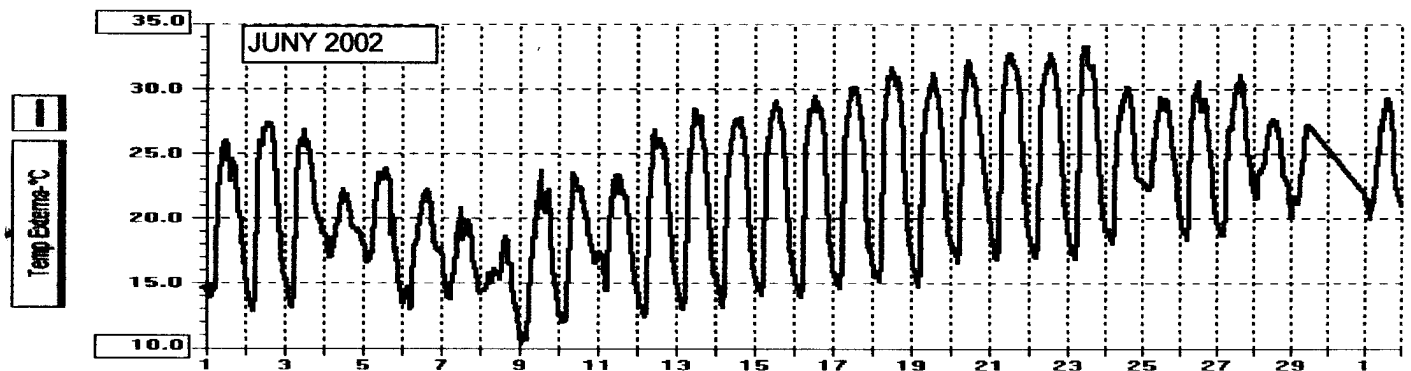

Resum comparatiu		
juny	2003	2002
Cel serè	27	24
Cel nuvolat	3	4
Cel cobert	0	2
Gelades	0	0
Calabruix	0	0
Boirades	0	0
Tempestes	0	2
Temp. màx.	36,6	33,3
Temp. mín.	14,6	10,2
Mitja del mes	25,1	21,9
Màx. mitja	31,1	27,7
Mín. mitja	18,4	15,1
Pluja del mes	0,8	21,9
Pluja acumulada	370,6	367
vent a S.Llorenç	43,5	63
vent a Sa Fontpella	59	50
dirrecció	NE	NW

L
A
P
L
Ü
J
A

tan miserable ha estat la plüja que tan sols no he preguntat als col·laboradors, ja que las quantitats oscilan emb- bones pocas decimes / m2

Quan sa gent no sap de què parlar sol parlar d'es temps. S'altre dia, una dona deia en es forn: "Fa uns quants dies que no té *aguanto*, fa una calorada". I tenia tota sa raó, perquè aquest juny haurà estat un mes de rècords, tant per sa calor com per sa Copa del Rei. A Sóller s'han arribat an es 40°, que també és un cas insòlit, de ben segur que seria amb vent de levants. Així, baixant de valors, arribam a Sant Llorenç, amb 35'6°, que per esser dins es juny és també un rècord, ja que molts d'anys és es màxim de tot s'estiu. Aquesta calor mos ha vengut un poc primerenca. En es gràfic de dalt tenim es registre d'es juny del 2002 i s'altre és del 2003, que si vos ho mirau bé veureu que l'any passat molts de vespres sa temperatura va baixar d'es 15°, mentres que enguany només una vegada, i quatre va passar es llistó d'es 35°. Tan ver és això, com podeu veure a sa dreta, que sa temperatura mitja d'enguany és 3° més alta que sa des darrers anys. Ja ho va dir es capellà Pere: "Qui molt viurà, moltes coses veurà!".

LAS TEMPERATURAS MITJAS D'ELS JUNYS

1996	21°
1997	22,5°
1998	22,3°
1999	22,2°
2000	22
2001	22,8
2002	21,9
2003	25,1

Xesc de sa Fontpella

Pel juny la falç al puny

Guillem Pont

Avui, penúltim dia de juny, és Sant Pere i "per Sant Pere enrevolten la figuera". De fet ja fa quatre o cinc dies que vam poder collir les primeres figues flor d'una figuera albacor. Era una figuera arrecerada on no hi havia pegat gaire fort aquell vent amb salobre que a l'hivern va cremar parcialment tants d'arbres. De fet enguany, per aquest motiu n'hi haurà ben poques de figues flor.

Però sens dubte el que molts d'anys ha determinat la tasca laboral del mes de juny ha estat la sega dels cereals, primer amb la falç i cantant, darrerament

amb les *cosexadores* que garbegen, seguen, baten i ensaquen el ga, tot a l'hora. Això sí, amb el mateix ritme primer les civades i el ordís i després el blat.

Les imatges de foravila mostren el característic groc daurat dels sembrats o dels rostolls, color que s'anirà "cremant", suaument amb el pas dels dies per l'acció del sol.

Potser la festa més celebrada del més de juny és el dia que avui coneixem com Sant Joan Baptista, amb el Sant Joan Pelós (o Pelut) o amb la moda recent d'anar a la platja a remullar-se la nit de les bruixes, la de la vigília de Sant Joan.

Però aquí voldria fer referència a les activitats agrícoles encara vigents

relacionades amb Sant Joan, d'una banda és el dia recomanat per treure els alls que, si es vam sembrar el dia de la conversió de Sant Pau (25 de gener) tenen, entre altres, l'habilitat de calmar el dolor de les picades d'abella i altres animalons.

I també per treure la mel "de maig", la més saborosa i plena de virtuts. Malgrat sigui una activitat en decadència encara es ben viu el costum, de molta de gent

que ja no "viu de foravila", la sembra d'hortalisses i melons.

Potser les arrels estiren, i aquelles activitats que es feren de joves, tenen un cert atractiu, per això aprofitant que, després del jornal habitual, encara queden moltes hores de sol, alguns s'entretenen fonamentalment amb les tomàtigueres.

I també amb els melons que s'han de sembrar, segons la terra regar i ensofrar per prevenir malalties.

A finals de primavera i principis d'estiu, foravila mostra allò que en altres ocasions hem anomenat "esclator de primavera": Encara es poden observar aucells joves alimentats per "sa veia", les tortugues que posen els seus ous o les pollades dels paons que intenten sobreviure a les llargues excursions a que les sotmet la lloca de colors poc vistosos. Com van creixent els conills, mens, cabrits i totes les cries nascudes a la primavera.

Les parres van inflant els raïms. I els carabassoners mostren les flors que, rebossades resulten delicioses i que si no es cullen passibilitaran el ràpidíssim creixement dels carabas-sons.

Són algunes de les moltíssimes imatges que ens brinda el mes de juny

